

ΝΟΜΟΣ 4155/2013

Ποιους νόμους τροποποίησε

Με τις τελευταίες αλλαγές

από το Νόμο 4625/2019

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4155 ΦΕΚ Α' 120/29.5.2013

Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Σκοπός

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη του άρθρου

1. Οι διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου εφαρμόζονται στην ανάθεση και εκτέλεση με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών κατά την έννοια των προεδρικών διαταγμάτων 59/2007 (Α' 63) και 60/2007 (Α' 64) (Οδηγίες 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ αντίστοιχα).

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

2. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3978/2011 (Α' 137), στις συμβάσεις που εξαιρούνται από το νόμο αυτόν, σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 24 αυτού, καθώς και στις συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής

Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών και χαρακτηρίζονται ως απόρρητες ή η σύναψη ... εκτέλεσή τους πρέπει να συνοδεύονται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ορίζονται ειδικότερα οι συμβάσεις που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος, σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 2 Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής έννοια:

α) Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ): Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για την υποβολή αιτημάτων, τον προγραμματισμό, την έγκριση, τη διαδικασία προκήρυξης, ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

β) Διαδικτυακός τόπος ή ηλεκτρονική πύλη ΕΣΗΔΗΣ: Διαδικτυακός Τόπος του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων στον οποίο λειτουργεί το ΕΣΗΔΗΣ με την ονομασία στο διαδίκτυο «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» (και με λατινικούς χαρακτήρες «PROMETHEUS») και με ηλεκτρονική διεύθυνση www.promitheus.gov.gr.

γ) Χρήστες: Οι οικονομικοί φορείς του άρθρου 2 παρ. 8 του Π.Δ. 60/2007 (Α' 64) και του άρθρου 2 παρ. 7 του Π.Δ. 59/2007 (Α' 63) και οι υπάλληλοι και λειτουργοί των φορέων του δημοσίου τομέα, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 1B του Ν. 2362/1995 (Α' 247) που χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους.

δ) Ηλεκτρονικά δεδομένα: Κάθε αφαιρετικό σύνολο στοιχείων σε ηλεκτρονική μορφή, το οποίο αναπαριστά πληροφορία αποθηκευμένη σε κάθε μέσο, το οποίο χρησιμοποιείται από υπολογιστικό-πληροφοριακό σύστημα, με ηλεκτρονικό, μαγνητικό ή άλλο τρόπο, για εγγραφή, αποθήκευση, παραγωγή ή αναπαραγωγή στοιχείων που δεν μπορούν να αναγνωστούν άμεσα, όπως και κάθε μαγνητικό, ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό, στο οποίο

--- ορίζεται ούτε είναι πρόσφορο να αποδείξει γεγονότα που μπορούν να έχουν έννομες
→ . έπειες.

ε) Ηλεκτρονικό αρχείο του ΕΣΗΔΗΣ: Το διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων ή εγγράφων, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια και υποβάλλονται σε επεξεργασία μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. Η επεξεργασία περιλαμβάνει ιδίως την ευρετηρίαση, διαχείριση και αρχειοθέτηση των εγγράφων. Μέρος του ηλεκτρονικού αρχείου ΕΣΗΔΗΣ είναι το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΣ) του Ν. 4013/2011 (Α' 204).

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη του άρθρου

Άρθρο 3 Πεδίο εφαρμογής

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη του άρθρου

1. Οι Αναθέτουσες Αρχές υποχρεούνται, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 9, να χρησιμοποιούν αποκλειστικά το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεων της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος, δηλαδή από την υποβολή του αιτήματος μέχρι την υπογραφή και την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών με προϋπολογισμό ανώτερου των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

2. Η κατά τα ανωτέρω σύναψη και εκτέλεση των συμβάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος από τις αναθέτουσες αρχές με χρήση του ΕΣΗΔΗΣ γίνεται σύμφωνα με την υπουργική απόφαση του άρθρου 7 του παρόντος.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 4 Αναθέτουσες Αρχές

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη του άρθρου

π. 59/2007 , οι οποίες διενεργούν διαγωνισμούς σε εθνικό επίπεδο:
→

α) Η Γενική Διεύθυνση Κρατικών Προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,

β) η Επιτροπή Προμηθειών Υγείας του Υπουργείου Υγείας.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού μπορούν να καθορίζονται και άλλες Κεντρικές Αρχές Προμηθειών, καθώς και οι όροι για την ομαδοποίηση και υπαγωγή δημοσίων συμβάσεων σε Κεντρικές Αρχές Προμηθειών, οι περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων οι οποίες δεν συνάπτονται από Κεντρικές Αρχές Προμηθειών, οι κατηγορίες αγαθών, υπηρεσιών και έργων, τα οποία μπορούν να αποτελούν αντικείμενο ομαδοποίησης και για την προμήθεια των οποίων μπορεί να γίνεται προσφυγή σε τεχνικές και εργαλεία ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων (συμφωνίες-πλαίσιο, δυναμικά συστήματα αγορών, ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί, ηλεκτρονικοί κατάλογοι, κεντρικές αρχές προμηθειών) και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

3. Οι Κεντρικές Αρχές Προμηθειών, οι οποίες διέπονται από ειδικές διατάξεις για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τις αντίστοιχες ειδικές διατάξεις.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 5 **Υποστήριξη του ΕΣΗΔΗΣ**

Όπως επαναφέρθηκε σε ισχύ με την παρ.1 Άρθρο 199 ΝΟΜΟΣ 4281/2014 και ισχύει από 7/7/2016
Δες την εξέλιξη του άρθρου

1. Η υποστήριξη του ΕΣΗΔΗΣ ανατίθεται στο Διεύθυνση Ανάπτυξης και Τεχνικής Στήριξης Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή.

Όπως τροποποιήθηκε με την Παρ.4 Άρθρο 375 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016

2. Το τμήμα της παραγράφου 1 μπορεί να λειτουργεί και ως αρχή εγγραφής για την
→ αχώρηση χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ με την έννοια του άρθρου 20 του Ν. 3448/2006, όπως ισχύει.

Όπως επαναφέρθηκε σε ισχύ με την παρ.1 Άρθρο 199 ΝΟΜΟΣ 4281/2014 και ισχύει από 7/7/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

3. Στις αρμοδιότητες του τμήματος αυτού υπάγονται:

α) Ο έλεγχος των προϋποθέσεων εγγραφής και αυθεντικοποίησης των χρηστών.

β) Η παρακολούθηση, η ενημέρωση, ο εμπλουτισμός, η συντήρηση και η διαχείριση της ηλεκτρονικής πύλης του ΕΣΗΔΗΣ, μέρος του οποίου αποτελεί το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΣ), κατά το άρθρο 11 του Ν. 4013/2011 (Α' 204).

γ) Η εποπτεία της καλής χρήσης και της ασφάλειας του συστήματος του ΕΣΗΔΗΣ.

δ) Η μέριμνα για την επικοινωνία και διαλειτουργικότητα του ΕΣΗΔΗΣ και ο συντονισμός με τις αναθέτουσες αρχές και άλλους φορείς του δημόσιου τομέα, καθώς και με άλλα πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης, με αντίστοιχα συστήματα κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή/και τρίτων χωρών και τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ε) Η τήρηση του ηλεκτρονικού αρχείου ΕΣΗΔΗΣ.

Όπως επαναφέρθηκε σε ισχύ με την παρ.1 Άρθρο 199 ΝΟΜΟΣ 4281/2014 και ισχύει από 7/7/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 6 Λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη του άρθρου

1. Οι χρήστες αποκτούν δικαίωμα χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ, εφόσον διαθέτουν τα ανάλογα διαπιστευτήρια που απαιτούνται, σύμφωνα με την πολιτική ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

2. Για την πολιτική ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ ισχύουν τα ακόλουθα:

...ται με τη χρήση προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και συμπληρωματικά τις διατάξεις του άρθρου 31 του Ν. 3979/2011, του Π.Δ. 150/2001 και του Π.Δ. (Πλαίσιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης - ΥΑΠ/Φ.40. 4/1/1989 - Β' 1301).

β) Η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών, των εγγράφων, πιστοποιητικών, βεβαιώσεων, δηλώσεων που αναφέρονται στα άρθρα 43 έως 48 και στο άρθρο 50 του Π.Δ. 60/2007, καθώς και των εγγράφων, πιστοποιητικών ή δηλώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 43 παράγραφοι 2, 3 και στα άρθρα 44, 45 του Π.Δ. 59/2007 διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, των προεδρικών διαταγμάτων 59/2007 και 60/2007, του Ν. 3979/2011 και του Π.Δ.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2012 του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 401) από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή ή στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

Μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος για τους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης κατά το άρθρο 9 του παρόντος εγκύριως χρονοσημαίνονται ηλεκτρονικά έγγραφα τα οποία διακινούνται στο πλαίσιο λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, εφόσον η χρονοσήμανση παρέχεται δυνάμει σχετικών συμβάσεων που συνάπτονται μεταξύ του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων αφενός και αφετέρου της Πρωτεύουσας Αρχής Πιστοποίησης του άρθρου 20 του Ν. 3448/2006 (Α' 57) ή άλλων φορέων, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

^ → η που διεξάγει μια διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης μπορεί να μεταβάλλει
→ . . . τρόπο διεξαγωγής της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, ώστε συνολικά ή μερικά να μπορεί να γίνει χωρίς τη χρήση ΤΠΕ, με αιτιολογημένη απόφασή της. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία διαπίστωσης και επιβεβαίωσης της αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ και τη διαδικασία έγκαιρης ενημέρωσης των οικονομικών φορέων και συνέχισης της διαδικασίας χωρίς τη χρήση ή με μερική χρήση ΤΠΕ, καθώς και της πιθανής παράτασης της διεξαγωγής της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

5. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 39 και του Παραρτήματος XXIV του Π.Δ. 59/2007, του άρθρου 36 και του Παραρτήματος X του Π.Δ. 60/2007, καθώς και του Ν. 3979/2011 και του ΠΗΔ.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 6Α

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη του άρθρου

1. Στο ΕΣΗΔΗΣ τηρείται Μητρώο εγγεγραμμένων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών, που συνδέεται διαλειτουργικά με το Μητρώο Εργοληπτών και Μελετητών, που τηρείται στη ΓΓΔΕ του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Με απόφαση του Υπουργού, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις, η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής στο Μητρώο, ο τρόπος λειτουργίας του με χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, η διαλειτουργικότητα του συστήματος με ήδη υπάρχοντα μητρώα φορέων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

2. Στο ΕΣΗΔΗΣ τηρείται Μητρώο Αξιολογητών διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων. Στο μητρώο αυτό εγγράφονται όλοι όσοι μπορούν να είναι αξιολογητές, σύμφωνα με την

→ Έγγραφο η/και την ειδικότητά τους και επιλέγονται ανάλογα με τη φύση και το είδος του αντικείμενου του διαγωνισμού. Στο στάδιο της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών δεν εμφανίζονται στους αξιολογητές στοιχεία ταυτότητας των προσφερόντων. Η επιλογή των αξιολογητών που θα απαρτίζουν την Επιτροπή αξιολόγησης του εκάστοτε διαγωνισμού, η σύνθεση και λειτουργία της οποίας καθορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, γίνεται με ηλεκτρονική κλήρωση μέσω του ΕΣΗΔΗΣ μεταξύ των αξιολογητών των κατηγοριών - ειδικοτήτων που απαιτούνται από το αντικείμενο του διαγωνισμού.

Η επιλογή των Αξιολογητών που θα απαρτίζουν την Επιτροπή Αξιολόγησης του Διαγωνισμού γίνεται με ηλεκτρονική κλήρωση μέσω του ΕΣΗΔΗΣ μεταξύ των αξιολογητών των κατηγοριών - ειδικοτήτων που απαιτούνται από το αντικείμενο του διαγωνισμού. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την εγγραφή και διαγραφή στο Μητρώο αυτό, οι κατηγορίες - ειδικότητες των Αξιολογητών, οι επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς που συμμετέχουν στις επιτροπές αξιολόγησης και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 7

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη του άρθρου

1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες που αφορούν:

α. Τη δημιουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΠΗΔ, τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 39 και του Παραρτήματος XXIV του Π.Δ. 59/2007, του άρθρου 36 και του Παραρτήματος X του Π.Δ. 60/2007, καθώς και του Ν. 3979/2011 και του ΠΗΔ.

→ συστημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της διαχείρισης ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής ανάθεσης και διαχείρισης των συναπτόμενων δημόσιων συμβάσεων, της τήρησης των ηλεκτρονικών αρχείων και εγγράφων του ΕΣΗΔΗΣ στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΣ), των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών.

γ. Τους όρους και προϋποθέσεις για την υποβολή, γνωστοποίηση, διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τυχόν τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο πρόσβασης και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων.

δ. Τη διαλειτουργική σύνδεση του ΕΣΗΔΗΣ με τα πληροφοριακά συστήματα του δημόσιου τομέα, όπως ενδεικτικά των αναθετούσων αρχών, πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ), των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης, των άλλων αρχών εγγραφής και εντεταλμένων γραφείων, του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, των φορολογικών και ασφαλιστικών αρχών, των δικαστικών και εισαγγελικών Αρχών, καθώς επίσης και με τα πληροφοριακά συστήματα άλλων χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ενδεικτικά των TED και SIMAP.

ε. Τον καθορισμό και εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή της σύνταξης κωδίκων πρακτικής.

στ. Την ακριβή χωροθέτηση του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του στο σημείο χωροθέτησης.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

2. Η κατάρτιση, τήρηση, επεξεργασία, αποθήκευση, ευρετηρίαση και αναζήτηση των ηλεκτρονικών εγγράφων και αρχείων, που αφορούν τις συμβάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος και ιδίως στις τεχνικές προδιαγραφές, τα πρότυπα, τα μέσα

→ Τελικές ασφαλείας ρυθμίζονται με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 3979/2011 .

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 8

Τελικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη του άρθρου

1. Μέχρι τις ημερομηνίες που ορίζονται στο άρθρο 9, οι φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 1B του ν. 2362/1995, δύνανται να χρησιμοποιούν το σύνολο ή μέρος του ΕΣΗΔΗΣ για την ανάθεση και εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων τους, σύμφωνα με τα αναλυτικώς οριζόμενα στη σχετική διακήρυξη ή/και στις αποφάσεις έγκρισης του Ενιαίου Προγράμματος Προμηθειών, όπου συντρέχει περίπτωση.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων είναι δυνατόν να μετατίθεται χρονικά η εφαρμογή του ΠΗΔ για τις ανάγκες του παρόντος για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την τριετία από τη θέση σε εφαρμογή του παρόντος, καθώς και ο χρόνος έναρξης υποχρεωτικής εφαρμογής του συνόλου ή μέρους των σχετικών διατάξεων του παρόντος νόμου σε όλες ή ορισμένες κατηγορίες δημοσίων συμβάσεων, για όλες ή για ορισμένες αναθέτουσες αρχές και σε όλες ή σε μέρη των αποφάσεων ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη του άρθρου

1. Η έναρξη ισχύος των άρθρων 1 έως και 8 του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο παρόν άρθρο.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016

2. Η έναρξη ισχύος του άρθρου 3 όσον αφορά στην Κεντρική Διοίκηση, όπως ορίζεται
→ άρθρο 1β του ν. 2362/1995, όπως ισχύει, είναι την 1.7.2014.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

3. Η έναρξη ισχύος του άρθρου 3 όσον αφορά τη Γενική Κυβέρνηση, όπως ορίζεται στο
άρθρο 1β του ν. 2362/1995, όπως ισχύει, είναι την 1.10.2014.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

4. Η έναρξη ισχύος του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όσον αφορά το σύνολο του
Δημόσιου Τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 1B του Ν. 2362/1995,
όπως ισχύει, αρχίζει την 1η Οκτωβρίου 2015.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

5. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των ανωτέρω παραγράφων, ειδικά για τις δημόσιες
συμβάσεις έργων του παρόντος, η εφαρμογή του παρόντος αρχίζει από την 1η
Ιανουαρίου 2015.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 377 ΝΟΜΟΣ 4412/2016 και ισχύει από 8/8/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ Γ.Ε.ΜΗ.

Άρθρο 10 Τροποποιήσεις του Ν . 3419/2005 (Α΄ 297)

1. Η περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 3419/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. την παραλαβή, την πρωτοκόλληση και τον έλεγχο νομιμότητας των σχετικών αιτήσεων και των συνοδευτικών εγγράφων, καθώς και τον έλεγχο νομιμότητας των νομικών πράξεων, των δηλώσεων, των εγγράφων και των λοιπών στοιχείων που αφορούν τους υπόχρεους και δικαιολογούν την καταχώριση, μεταβολή ή διαγραφή, εκτός από τις περιπτώσεις σύστασης της ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης (απλής ή κατά μετοχές) εταιρείας, της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης και της ανώνυμης εταιρείας, όταν αυτή πραγματοποιείται από την «Υπηρεσία

→ κύρια επαγγελματική κατοικία ή την εγκατάσταση του υπόχρεου, αντίστοιχα. Για τα υποκαταστήματα ή τα πρακτορεία, η καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητα της υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ., καθορίζεται από την κύρια δραστηριότητα και την έδρα του υποκαταστήματος ή του πρακτορείου, αντίστοιχα. Κάθε υπόχρεος υπάγεται σε μία μόνο υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. Για τις εταιρείες τα μέλη των οποίων υποχρεούνται σε εγγραφή σε κάποιο Επιμελητήριο, ως υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. ορίζονται οι Υπηρεσίες των Επιμελητηρίων αυτών.»

2. Το άρθρο 8 του Ν. 3419/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 8 Λοιπές προϋποθέσεις καταχώρισης και προϋποθέσεις χορήγησης αντιγράφων, αποσπασμάτων και πιστοποιητικών

1. Η καταχώριση και οποιαδήποτε μεταβολή αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ., καθώς και η χορήγηση αντιγράφων, αποσπασμάτων των πράξεων και στοιχείων που εμφανίζονται στη Μερίδα ή πιστοποιητικών, προϋποθέτει την προηγούμενη καταβολή σχετικού τέλους όπως περιγράφεται στην παράγραφο 4.

2. Η χορήγηση αντιγράφων, αποσπασμάτων των πράξεων και στοιχείων που εμφανίζονται στη Μερίδα και πιστοποιητικών γίνεται κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου που υποβάλλεται σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή στις υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. ή, κατά περίπτωση, στο Τμήμα Γ.Ε.ΜΗ. Με τον ίδιο τρόπο οποιοσδήποτε έχει ειδικό έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά των πράξεων και στοιχείων που τηρούνται στο φάκελο και δεν δημοσιεύονται στο «Δελτίο Εμπορικής Δημοσιότητας».

3. Τα ως άνω αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά χορηγούνται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή μέχρι την 1.1.2015 και έκτοτε αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.

4. α) Για τη χορήγηση των αντιγράφων και των αποσπασμάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 2, ο αιτών καταβάλλει προηγουμένως στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. ή στην Κ.Ε.Ε. ενιαίο ειδικό τέλος.

β) Για την καταχώριση και την οποιαδήποτε μεταβολή αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ. το σχετικό τέλος αποτελεί έσοδο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων (Κ.Ε.Ε.) κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) έσοδο της οικείας υπηρεσίας καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. με εξαίρεση εκείνο που καταβάλλεται υπέρ του Τμήματος Γ.Ε.ΜΗ. της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου το οποίο αποτελεί εξ ολοκλήρου έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού.

→ Ιε κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθορίζεται το ύψος και η διαδικασία και οι όροι είσπραξης και απόδοσης των ανωτέρω τελών, που είναι ενιαία για όλες τις υπηρεσίες καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται, τα παραστατικά της καταβολής, η διαδικασία ελέγχου τους, καθώς επίσης και ο τρόπος έκδοσης, θεώρησης και υπογραφής των αντιγράφων ή αποσπασμάτων σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παραγράφων αυτών.

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να ρυθμίζεται το δικαίωμα κάθε ενδιαφερομένου να αποκτά, κατόπιν αίτησής του και καταβολής αντίστοιχου τέλους προς την Κ.Ε.Ε., δικαίωμα εξ αποστάσεως πρόσβασης στα ηλεκτρονικά αρχεία του Γ.Ε.ΜΗ. και αυτοδύναμης ανάκλησης των αποθηκευμένων, σε αυτά, δεδομένων.

7. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται το ύψος του ανωτέρω τέλους, το οποίο αποτελεί πόρο της Κ.Ε.Ε., οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ασκείται το δικαίωμα αυτό, κατά τρόπο συμβατό με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, η διαδικασία ελέγχου της συνδρομής των προϋποθέσεων αυτών και κάθε σχετική λεπτομέρεια.»

3. Το άρθρο 16 του Ν. 3419/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 16

Δημοσιότητα του Γενικού Εμπορικού Μητρώου

1. α) Η εμπορική δημοσιότητα πραγματοποιείται με:

αα) Την καταχώριση, αρχική ή μεταγενέστερη, στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τον παρόντα νόμο, και

ββ) τη δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. από την Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. ή, κατά περίπτωση, το Τμήμα Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5, των πράξεων και στοιχείων για τα οποία επιβάλλεται υποχρέωση δημοσιότητας.

γγ) Ειδικά ως προς τους υπόχρεους που αναφέρονται στην παράγραφο 2α του άρθρου 13, δεν θίγονται οι διατάξεις της ειδικής νομοθεσίας οι οποίες προβλέπουν διατυπώσεις δημοσίευσης των καταχωρίσεων. Στην περίπτωση αυτή, η ολοκλήρωση της εμπορικής

→) διαδικτυακός τόπος του Γ.Ε.ΜΗ. αποτελεί το «Εθνικό Δελτίο Εμπορικής Δημοσιότητας». Σε ειδικό κατάλογο του διαδικτυακού τόπου του Γ.Ε.ΜΗ. υπό τον τίτλο «Δελτίο Εμπορικής Δημοσιότητας» δημοσιεύονται το Γενικό Ευρετήριο Επωνυμιών και η Μεριδα.

γ) Οι δημοσιεύσεις στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. που αφορούν στις κεφαλαιουχικές εταιρίες προβάλλονται σε ειδικό υποκατάλογο υπό τον τίτλο «Δελτίο Εμπορικής Δημοσιότητας/Τεύχος Κεφαλαιουχικών Εταιριών». Σε ειδικό τμήμα του Τεύχους αυτού προβάλλονται οι προσκλήσεις και κάθε άλλης μορφής επικοινωνία της εταιρίας με τους μετόχους της, οι ανακοινώσεις σχετικά με τους μετασχηματισμούς των εταιριών (μετατροπή, συγχώνευση, διάσπαση, απόσχιση κ.λπ.) και γενικά οι πράξεις για τις οποίες υπάρχει σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις υποχρέωση δημοσιότητας.

δ) Πληροφορίες, στοιχεία και μεταβολές που προβλέπονται από τον Πτωχευτικό Κώδικα δημοσιεύονται σε ειδικό υποκατάλογο υπό τον τίτλο «Δελτίο Εμπορικής Δημοσιότητας/ Τεύχος Πτωχευτικού Κώδικα».

2. Υπεύθυνα για την υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. των πράξεων και στοιχείων για τα οποία απαιτείται δημοσιότητα είναι τα πρόσωπα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 ή ο αντιπρόσωπός τους.

3. α) Τα πρόσωπα και οι ενώσεις προσώπων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 δεν μπορούν να αντιτάξουν στους τρίτους τις πράξεις και τα στοιχεία για τα οποία δεν τηρήθηκαν οι διατυπώσεις δημοσίευσης της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 εκτός αν αποδείξουν ότι οι τρίτοι τα γνώριζαν. Πράξεις ή στοιχεία που έχουν δημοσιευτεί δεν αντιτάσσονται στους τρίτους πριν περάσουν δεκαπέντε ημέρες από τη δημοσίευση, εφόσον οι τρίτοι αποδεικνύουν ότι δεν ήταν δυνατόν να τα γνωρίζουν.

β) Σε περίπτωση ασυμφωνίας του κειμένου που δημοσιεύτηκε, με το περιεχόμενο της πράξης ή του στοιχείου που έχει καταχωρισθεί στο Γ.Ε.ΜΗ., τα πρόσωπα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 δεν μπορούν να αντιτάξουν στους τρίτους το περιεχόμενο του κειμένου που δημοσιεύτηκε. Οι τρίτοι μπορούν να επικαλεστούν το στοιχείο που δημοσιεύτηκε, εκτός αν τα ανωτέρω πρόσωπα αποδείξουν ότι οι τρίτοι γνώριζαν το κείμενο που έχει καταχωρισθεί στο Γ.Ε.ΜΗ.

γ) Οι τρίτοι μπορούν να επικαλούνται πράξεις ή στοιχεία για τα οποία δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί οι διατυπώσεις δημοσιότητας, σύμφωνα με τα ανωτέρω, εκτός εάν η έλλειψη δημοσιότητας καθιστά τις πράξεις ή τα στοιχεία ανίσχυρα.»

« Άρθρο 17**Διοικητικές κυρώσεις**

Με απόφαση της εκάστοτε αρμόδιας υπηρεσίας καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ. επιβάλλεται, σε βάρος των υπόχρεων ή των νόμιμων εκπροσώπων τους που παραβιάζουν τις διατάξεις του νόμου αυτού και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, πρόστιμο από 600 έως 30.000 ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα και τη συχνότητα της παράβασης. Τα ανωτέρω πρόστιμα αποτελούν έσοδα της υπηρεσίας καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ. στην οποία υπάγεται ο υπόχρεος. Σε περίπτωση που υπηρεσία καταχώρησης είναι Επιμελητήριο, τα ανωτέρω πρόστιμα αποτελούν κατά ποσοστό 50% έσοδα της υπηρεσίας καταχώρησης στο

Γ.Ε.ΜΗ. στην οποία υπάγεται ο υπόχρεος και κατά ποσοστό 50% έσοδα της Κ.Ε.Ε. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθορίζεται η διαδικασία επιβολής και είσπραξης των προστίμων και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος του προστίμου.»

5. Όπου στις διατάξεις των νόμων 3853/2010 (Α' 90) και 3419/2005 προβλέπεται η έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης στους συνυπογράφοντες Υπουργούς προστίθεται ο Υπουργός Τουρισμού

6. Το Αυτοτελές Τμήμα Γ.Ε.ΜΗ. όπως προβλέπεται στο Ν. 3419/2005 (Α' 297) καταργείται και η αρμοδιότητα για την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. των πράξεων και στοιχείων που καταχωρίζονται σε αυτό ανατίθεται στους εισηγητές των Τμημάτων Α' και Β' της Διεύθυνσης Α.Ε. και Πίστewας και στους εισηγητές της Διεύθυνσης Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων κατά το λόγο αρμοδιότητας εκάστου για την άσκηση της εποπτείας και του ελέγχου νομιμότητας των καταχωριστέων στο Γ.Ε.ΜΗ. πράξεων και στοιχείων των υπόχρεων.

Άρθρο 11**Τροποποιήσεις του Ν. 4072/2012 (Α' 86) για τη μετατροπή εταιρειών**

1. Η παρ. 3 του άρθρου 43 του Ν. 4072/2012 (Α' 86) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το κεφάλαιο της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας καθορίζεται από τους εταίρους χωρίς περιορισμό, μπορεί δε να είναι και μηδενικό. Οι εταίροι συμμετέχουν στην εταιρεία

→ Ι παρ. 5 του άρθρου 77 του Ν. 4072/2012 καταργείται.

3. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 91 του Ν. 4072/2012 καταργείται.

4. Η παρ. 2 του άρθρου 106 του Ν. 4072/2012 (Α' 86) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για τη μετατροπή ακολουθείται κατά τα λοιπά η διαδικασία που απαιτείται για τη σύσταση της νέας εταιρικής μορφής. Από την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. της απόφασης μετατροπής και του νέου καταστατικού, η μετατρεπόμενη ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία συνεχίζεται υπό τη νέα εταιρική μορφή. Η νομική προσωπικότητα συνεχίζεται και οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της εταιρείας υπό τη νέα της μορφή, χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης. Οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ της μετατρεπόμενης εταιρείας συνεχίζουν να υφίστανται.

Αν η μετατροπή γίνεται προς άλλη κεφαλαιουχική εταιρεία, απαιτείται προηγούμενη εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της μετατρεπόμενης ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κ.ν. 2190/1920. Στην περίπτωση αυτή, αν το εταιρικό κεφάλαιο της εταιρείας που προκύπτει υπολείπεται του ελαχίστου ορίου κεφαλαίου που προβλέπεται από το νόμο για την εταιρεία αυτή, η διαφορά καλύπτεται με νέες εισφορές.

Η καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ. γίνεται από την Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 3419/2005.»

5. Η παρ. 2 του άρθρου 107 του Ν. 4072/2012 (Α' 86) αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τη μετατροπή ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις για τη σύσταση της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας. Η καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ. γίνεται από την Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 3419/2005.»

Άρθρο 12

Τροποποιήσεις του Π . Δ . 397/1988 (Α' 185)

1. Η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Π.Δ. 397/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Τμήμα Γενικού Εμπορικού Μητρώου».

2. Η περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 4 του Π.Δ. 397/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

α) Η παρακολούθηση της λειτουργίας του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.).

β) Η παροχή οδηγιών προς τις υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. και τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες, που ασκούν εποπτεία επί των ανωνύμων εταιρειών για την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας για το Γ.Ε.ΜΗ.

γ) Η μελέτη και εισήγηση μέτρων για τη νομοθετική αντιμετώπιση θεμάτων που αφορούν στην τήρηση και λειτουργία του Γ.Ε.ΜΗ.

δ) Η συνεργασία με το Εποπτικό Συμβούλιο του Γ.Ε.ΜΗ. και την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας (ΚΕΕΕ) ως διαχειριστή της Βάσης του Γ.Ε.ΜΗ.»

3. Η περίπτωση 9 της παρ. 2β του άρθρου 3 του Π.Δ. 397/1988 και η παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν. 3419/2005 καταργούνται.

Άρθρο 13

Το εδάφιο 6 της περίπτωσης Β΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 2647/1998 (Α΄ 237) τροποποιείται ως εξής:

«Η έγκριση συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών (άρθρο 69 μέχρι 77 και άρθρο 80 του κ.ν. 2190/1920). Σε περίπτωση που οι εταιρείες που συγχωνεύονται εδρεύουν σε περιφερειακές ενότητες διαφορετικής περιφέρειας, αρμόδια είναι εκείνη στην οποία έχει την έδρα της η απορροφώσα εταιρεία.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4072/2012 (Α΄ 86) ΓΙΑ ΤΑ ΣΗΜΑΤΑ

Άρθρο 14

Τροποποίηση άρθρου 121

Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 121 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μπορούν να αποτελέσουν σήμα ιδίως λέξεις, ονόματα, επωνυμίες, ψευδώνυμα, απεικονίσεις, σχέδια, γράμματα, αριθμοί, χρώματα, ήχοι, συμπεριλαμβανομένων των μουσικών φράσεων, το σχήμα του προϊόντος ή της συσκευασίας του και τα διαφημιστικά συνθήματα (slogans)».

Άρθρο 15

Τροποποίηση άρθρου 131

«4. Όταν μεταβιβάζεται σήμα κατά το χρονικό διάστημα που η υπόθεση είναι εκκρεμής
→ πιον της Υπηρεσίας Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ή των αρμόδιων
Διοικητικών Δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο ειδικός ή ο καθολικός
διάδοχος δικαιούται να ασκήσει παρέμβαση.»

Άρθρο 16 **Τροποποίηση άρθρου 132**

Η παρ. 1 του άρθρου 132 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επιτρέπεται η παραχώρηση αποκλειστικής ή μη χρήσης του εθνικού ή διεθνούς με
ισχύ στην Ελλάδα σήματος για μέρος ή το σύνολο των καλυπτόμενων προϊόντων ή
υπηρεσιών και για το σύνολο ή τμήμα της Ελληνικής Επικράτειας. Η συμφωνία για την
παραχώρηση άδειας χρήσης σήματος είναι έγγραφη. Είτε ο δικαιούχος, με δήλωσή του
είτε ο αδειούχος, με εξουσιοδότηση του δικαιούχου, ζητούν την καταχώριση της
παραχώρησης στο μητρώο σημάτων.»

Άρθρο 17 **Τροποποίηση άρθρου 136**

Οι περιπτώσεις γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 136 του Ν. 4072/2012 αντικαθίστανται
ως εξής:

«γ) αν ο καταθέτης εκπροσωπείται από πληρεξούσιο δικηγόρο, το όνομα, τη διεύθυνση
και το τηλέφωνο αυτού, καθώς και τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, δ) αν η
κατάθεση γίνεται από δικηγόρο, έγγραφη εξουσιοδότηση. Η υπογραφή του καταθέτη
στην εν λόγω εξουσιοδότηση είναι αρκετή, χωρίς θεώρηση του γνησίου αυτής.»

Άρθρο 18 **Τροποποίηση άρθρου 138**

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 138 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως
εξής:

«Σε αντίθετη περίπτωση, η εξέταση της δήλωσης δεν ολοκληρώνεται και με πράξη της
Υπηρεσίας τίθεται στο αρχείο.»

Άρθρο 19 **Τροποποίηση άρθρου 139**

«Εάν δεν συντρεχει κάποιος λογος απαραδέκτου κατά το άρθρο 123 ή τις παραγράφους → ιι 3 του άρθρου 124, η δήλωση γίνεται δεκτή, κοινοποιείται η σχετική απόφαση στον καταθέτη ή τον αντίκλητο αυτού κατά περίπτωση, με μέριμνα της Υπηρεσίας Σημάτων, με κάθε πρόσφορο μέσο, κατά προτίμηση δε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με τηλεομοιοτυπία, ενώ παράλληλα δημοσιεύεται η σχετική απόφαση στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου (ΓΓΕ) μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από την ημερομηνία κατάθεσης.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 139 του Ν. 4072/2012 τροποποιείται ως εξής:

«Η απόφαση απόρριψης κοινοποιείται στον καταθέτη ή τον αντίκλητο αυτού, κατά περίπτωση, με μέριμνα της Υπηρεσίας Σημάτων, με κάθε πρόσφορο μέσο, κατά προτίμηση δε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με τηλεομοιοτυπία, ενώ παράλληλα δημοσιεύεται στο διαδικτυακό τόπο της ΓΓΕ.»

Άρθρο 20

Τροποποίηση άρθρου 140

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 140 του Ν. 4072/2012 καταργείται.

Άρθρο 21

Τροποποίηση άρθρου 142

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 142 του Ν. 4072/2012 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως ακολούθως:

«Επικυρωμένο αντίγραφο της ανακοπής, με πράξη ορισμού συζήτησης και κλήση σε αυτή, κοινοποιείται κατά περίπτωση στον καταθέτη ή τον αντίκλητο αυτού, με δικαστικό επιμελητή, δέκα (10) πλήρεις ημέρες πριν τη συνεδρίαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, με επιμέλεια του ανακόπτοντος.»

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 142 του Ν. 4072/2012 προστίθεται νέο εδάφιο ως ακολούθως:

«Με επιμέλεια του ανακόπτοντος, επικυρωμένο αντίγραφο των πρόσθετων λόγων κοινοποιείται κατά περίπτωση στον καταθέτη ή τον αντίκλητο αυτού, με δικαστικό επιμελητή, πέντε (5) ημέρες πριν τη συνεδρίαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων.»

Άρθρο 22

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 144 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως
→ λούθως:

«2. Η προσφυγή ασκείται με έγγραφο που κατατίθεται στην Υπηρεσία Σημάτων και εξετάζεται από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 144 του Ν. 4072/2012 καταργείται.

3. Η παρ. 3 του άρθρου 144 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Η Υπηρεσία Σημάτων ενημερώνει άμεσα τον προσφεύγοντα για την εμπρόθεσμη λήψη της προσφυγής, τον αριθμό πρωτοκόλλου που δόθηκε σε αυτήν και την ημερομηνία συνεδρίασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που θα την εξετάσει.»

4. Η παρ. 4. του άρθρου 144 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Πρόσθετοι λόγοι επί της προσφυγής μπορούν να υποβληθούν δεκαπέντε (15) ημέρες πριν τη συνεδρίαση της Δ.Ε.Σ. που θα την εξετάσει.»

5. Στο άρθρο 144 του Ν. 4072/2012 προστίθεται παράγραφος 5 ως ακολούθως:

«5. Για την εξέταση της προσφυγής εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 145.»

Άρθρο 23

Τροποποίηση άρθρου 145

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 145 του Ν. 4072/2012 προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων είναι αρμόδια για την αποδοχή ή απόρριψη της ανακοπής, της προσφυγής κατά το άρθρο 144 του παρόντος νόμου, της αίτησης διαγραφής λόγω έκπτωσης ή ακυρότητας, της παρέμβασης, καθώς και για κάθε διαφορά που ανακύπτει μεταξύ της Υπηρεσίας Σημάτων και των καταθετών ή δικαιούχων σήματος κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου.»

2. Τα τρία πρώτα εδάφια της παρ. 2 του άρθρου 145 του Ν. 4072/2012 αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«2. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων λειτουργεί σε τριμελή τμήματα, τα οποία συγκροτούνται από έναν πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως πρόεδρο, έναν υπάλληλο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου κατηγορίας ΠΕ, κατά προτίμηση πτυχιούχο νομικής ή κατηγορίας ΤΕ, με προηγούμενη απασχόληση στον κλάδο των

...χιούχο νομικής. Με πράξη του προέδρου τους καθορίζονται οι εισηγητές στις ...θέσεις που εισάγονται προς εξέταση στα τμήματα της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 145 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η θητεία των μελών της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων είναι διετής και ανανεώνεται άπαξ.»

4. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 145 του Ν. 4072/2012 καταργείται.

5. Στο άρθρο 145 του Ν. 4072/2012 προστίθεται παράγραφος 9 ως ακολούθως:

«9. Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να παρέμβει ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων. Η παρέμβαση ασκείται με έγγραφο που κατατίθεται στην Υπηρεσία Σημάτων και κοινοποιείται με επιμέλεια του παρεμβαίνοντος στους διαδίκους, με δικαστικό επιμελητή, πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση.»

Άρθρο 24

Τροποποίηση άρθρου 146

Η παρ. 1 του άρθρου 146 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι αποφάσεις της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κοινοποίηση των εν λόγω αποφάσεων.»

Άρθρο 25

Τροποποίηση άρθρου 147

Στην παρ. 1 του άρθρου 147 του Ν. 4072/2012 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Δικόγραφα που αφορούν πάσης φύσεως αμφισβήτηση καταχωρισμένου σήματος εγγράφονται στο βιβλίο σημάτων ή στο μητρώο με επιμέλεια των διαδίκων.»

Άρθρο 26

Τροποποίηση άρθρου 156

Η παρ. 4 του άρθρου 156 του Ν. 4072/2012 καταργείται.

→ τίλος του άρθρου 159 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως ακολούθως: «Παραίτηση από το δικαίωμα».

Άρθρο 28 **Τροποποίηση άρθρου 160**

Ο τίλος του άρθρου 160 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως ακολούθως: «Εκπτώση από το δικαίωμα».

Άρθρο 29 **Τροποποίηση άρθρου 161**

Ο τίλος του άρθρου 161 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως ακολούθως: «Ακυρότητα σήματος».

Άρθρο 30 **Τροποποίηση άρθρου 162**

Το άρθρο 162 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Η αίτηση για διαγραφή λόγω έκπτωσης ή λόγω ακυρότητας υποβάλλεται με έγγραφο που κατατίθεται στην Υπηρεσία Σημάτων από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον και εξετάζεται από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων.

2. Η Υπηρεσία Σημάτων ενημερώνει αμέσως τον αιτούντα για τη λήψη της αίτησης διαγραφής, τον αριθμό πρωτοκόλλου, που δόθηκε σε αυτή και την ημερομηνία συνεδρίασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που θα την εξετάσει.

3. Δεν νομιμοποιείται να ζητήσει διαγραφή λόγω ακυρότητας για τους λόγους του άρθρου 124 εκείνος, ο οποίος τους είχε προβάλει κατά τη διαδικασία καταχώρισης, εφόσον αυτοί κρίθηκαν κατ' αντιδικία με τον δικαιούχο του σήματος από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων ή τα διοικητικά δικαστήρια.

4. Τα επιμελητήρια και οι ενώσεις καταναλωτών ή μέλη τους μπορούν να υποβάλλουν αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας μόνο στις περιπτώσεις των άρθρων 123 και 160 παράγραφος 1 εδάφιο γ'.

5. Για την εξέταση της αίτησης διαγραφής λόγω έκπτωσης ή ακυρότητας εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 145.

→ αρδείξει ότι κατά τη διάρκεια των πέντε (5) ετών που προηγήθηκαν της ημερομηνίας κατάθεσης της αίτησης διαγραφής λόγω ακυρότητας, είχε γίνει ουσιαστική χρήση του προγενέστερου σήματος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία είχε καταχωρισθεί και τα οποία επικαλείται προς δικαιολόγηση της αίτησης διαγραφής ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση αυτού, εφόσον κατά την ημερομηνία αυτή το προγενέστερο σήμα ήταν από πενταετίας τουλάχιστον καταχωρισμένο. Αν δεν αποδειχθούν τα ανωτέρω η αίτηση διαγραφής λόγω ακυρότητας απορρίπτεται. Αν το προγενέστερο σήμα χρησιμοποιήθηκε για μέρος μόνο των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία καταχωρίσθηκε, τότε, για τους σκοπούς της εξέτασης της αίτησης διαγραφής, θεωρείται καταχωρισμένο μόνο γι' αυτό το μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών. Ως προς τη διαδικασία υποβολής του αιτήματος της απόδειξης χρήσης του προγενεστέρου σήματος και τις προθεσμίες που τάσσονται από τον Πρόεδρο της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων εφαρμόζεται αναλογικά η παράγραφος 2 του άρθρου 143 του παρόντος νόμου. Αίτηση διαγραφής ένεκα κατάθεσης που έγινε αντίθετα στην καλή πίστη ή κατάθεσης που έγινε κακόπιστα, ασκείται καθ' όλη τη διάρκεια της προστασίας του σήματος.»

Άρθρο 31

Τροποποίηση άρθρου 177

Η παρ. 4 του άρθρου 177 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η προθεσμία προσφυγής των αλλοδαπών καταθετών ή δικαιούχων σημάτων κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Σημάτων ή της ΔΕΣ παρατείνεται κατά τριάντα (30) ημέρες. Η παράταση αυτή ισχύει και για τις προθεσμίες που τίθενται σε αυτούς, σύμφωνα με τα άρθρα 138, 139, 143 παράγραφος 2 και 162 παράγραφος 8 του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 32

Τροποποίηση άρθρου 177

1. Η περίπτωση ια' της παρ. 1 του άρθρου 179 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«ια. Εγγραφή περιορισμών του δικαιώματος κατ' άρθρο 129, εμπραγμάτων δικαιωμάτων κατ' άρθρο 133 παράγραφος 1 και εγγραφής δικογράφων κατ' άρθρο 147 παράγραφος 1 εδάφιο β', 40 ευρώ.»

2. Η περίπτωση ιστ' της παρ. 1 του άρθρου 179 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

→ το άρθρο 179 του Ν. 4072/2012 προστίθεται παράγραφος 2 ως ακολούθως και η υφισταμένη παράγραφος 2 αναριθμείται σε 3:

«2. Η μη καταβολή των κατά περίπτωση τελών της προηγούμενης παραγράφου συνιστά λόγο απαραδέκτου.»

Άρθρο 33

Τροποποίηση άρθρου 182

1. Η παρ. 1 του άρθρου 182 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος των Κεφαλαίων Δ΄, Η΄ και Θ΄ του Γ΄ Μέρους του παρόντος νόμου, υποθέσεις ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων και των Διοικητικών Δικαστηρίων διέπονται από τις διατάξεις του προϊσχύοντος νόμου.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 182 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι αποφάσεις που δημοσιεύονται μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και για έξι (6) μήνες υπόκεινται σε άσκηση προσφυγής, παρέμβασης και τριτανakoπήs, σύμφωνα με τις διατάξεις του προϊσχύοντος νόμου. Οι αποφάσεις των Δ.Ε.Σ. που δημοσιεύονται μετά την πάροδο των έξι (6) μηνών και απορρίπτουν ολικά ή εν μέρει δηλώσεις κατάθεσης σήματος, κατά τη συζήτηση των οποίων ο καταθέτης παρέστη και υποστήριξε με γραπτό υπόμνημα την αποδοχή της δήλωσής του, δεν υπόκεινται σε προσφυγή, σύμφωνα με το άρθρο 144 του παρόντος νόμου.»

3. Η παρ. 4 του άρθρου 182 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η διάρκεια των προθεσμιών που είχαν αρχίσει πριν από την έναρξη ισχύος των Κεφαλαίων Δ΄, Η΄ και Θ΄ του Γ΄ Μέρους του παρόντος νόμου, υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του, μόνο αν η διάρκεια που προβλέπεται από αυτές είναι μεγαλύτερη από εκείνη που προβλεπόταν από τις προϊσχύουσες διατάξεις.»

Άρθρο 34

Τροποποίηση άρθρου 185

1. Η περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 185 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Τρεις εκπροσώπους της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Εμπορίου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου με τους αναπληρωτές τους, εκ των οποίων ένας εκπρόσωπος

→ Ι παρ. 6 του άρθρου 185 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Μέλος, το οποίο απουσίασε αδικαιολόγητα από 3 διαδοχικές συνεδριάσεις της ΕΕΣ, παρότι κλήθηκε νόμιμα, σύμφωνα με την παράγραφο 3, παύεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Σε κάθε περίπτωση τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 13 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και το νέο μέλος ορίζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 4 για το υπόλοιπο της θητείας του αποχωρούντος.»

3. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 185 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Χρέη εισηγητών εκτελούν, κατά περίπτωση, υπάλληλοι των αρμόδιων Υπηρεσιών, ενδεικτικά του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ.), του Εθνικού Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) και του Γενικού Χημείου του Κράτους ή εκπρόσωποι ιδιωτικών φορέων, καθώς και μεμονωμένοι επιστήμονες - εμπειρογνώμονες που ορίζονται με απόφαση της ΕΕΣ.»

4. Η παράγραφος 12 του άρθρου 185 καταργείται.

Άρθρο 35

Τροποποίηση άρθρου 186

1. Το εδάφιο α' της παρ.1 του άρθρου 186 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Κατόπιν διενέργειας δημόσιας διαβούλευσης, γνωμοδοτεί προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για το περιεχόμενο των κανονισμών σχετικά:».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 186 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων της η ΕΕΣ μπορεί να ζητά την τεχνική και επιστημονική υποστήριξη Υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, του ΕΛΟΤ, του ΕΦΕΤ, του Γενικού Χημείου του Κράτους, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είτε ιδιωτικών φορέων και μεμονωμένων εμπειρογνομώνων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.»

Άρθρο 36

Τροποποίηση άρθρου 187

«Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών
→ Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, έπειτα από γνώμη της ΕΕΣ,
εκδίδονται οι Κανονισμοί Απονομής Ελληνικού Σήματος, ανά κατηγορία προϊόντων και
υπηρεσιών.»

Άρθρο 37

Τροποποίηση άρθρου 192

Η παρ. 8 του άρθρου 192 του Ν. 4072/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Το δικαίωμα χρήσης του Σήματος απονέμεται για αόριστη διάρκεια. Ο δικαιούχος οφείλει καθ' όλη την διάρκεια χρήσης του να συμμορφώνεται με τις προϋποθέσεις χορήγησής του, όπως κάθε φορά ισχύουν. Η τήρηση των προϋποθέσεων χρήσης του Σήματος διασφαλίζεται με έκτακτους ελέγχους που διενεργεί ο Φορέας απονομής του Σήματος. Ο δικαιούχος καταβάλλει κατ' έτος τέλος χρήσης, άλλως το δικαίωμά του αυτοδικαίως ανακαλείται. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου και το ύψος του τέλους χρήσης.»

Άρθρο 38

Τροποποίηση άρθρου 193

Η περίπτωση γ' του άρθρου 193 του Ν. 4072/2012 καταργείται και οι περιπτώσεις δ' έως στ' αναριθμούνται σε γ' έως ε' αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΕΜΠΟΡΙΟ

Άρθρο 39

Απομιμητικά προϊόντα

Το άρθρο 11 του Ν. 3377/2005 (Α'202) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (Ν. 2960/2001, Α'265), τα κάθε είδους εμπορεύματα, τα οποία διακινούνται στην αγορά με οποιονδήποτε τρόπο και τα οποία είτε είναι πειρατικά είτε συνιστούν παράνομη παραποίηση ή απομίμηση προϊόντων είτε κυκλοφορούν κατά παράβαση της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας είτε αυτός που τα διαθέτει δεν κατέχει την απαιτούμενη άδεια ή τα νόμιμα παραστατικά, κατάσχονται και καταστρέφονται με κάθε πρόσφορο τρόπο με την επιφύλαξη της παραγράφου 5. Ως πειρατικό προϊόν ή προϊόν παράνομης παραποίησης

1203/2003/ΕΚ.

2. Η κατάσχεση και καταστροφή των προϊόντων επιβάλλεται από τα Κλιμάκια Ελέγχου Λαϊκών Αγορών και Υπαίθριου Εμπορίου του άρθρου 7α του Ν. 2323/1995 (Α' 145) ή από την Ελληνική Αστυνομία, τη Δημοτική Αστυνομία, το ΣΔΟΕ ή/και το Λιμενικό Σώμα. Για την εφαρμογή του παρόντος παρέχεται η συνδρομή της ΕΛ.ΑΣ. σύμφωνα με τα άρθρα 159-162 του Π.Δ. 141/1991 (Α'58) ή του Λ.Σ. στο χώρο ευθύνης του, όπου αυτή κρίνεται απαραίτητη.
3. Τα όργανα που προβαίνουν στις κατασχέσεις των προϊόντων της παραγράφου 1 είτε υπαίθριου εμπορίου, είτε εντός αποθηκευτικών εν γένει χώρων, στεγασμένων ή μη, περιλαμβανομένων και αυτοκινούμενων μέσων, είτε χώρων στεγασμένου εμπορίου, συντάσσουν πρωτόκολλο κατάσχεσης, το οποίο περιλαμβάνει τα πλήρη στοιχεία του ελεγχόμενου, τον αριθμό του Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας ή Διαβατηρίου αυτού, καθώς και το Α.Φ.Μ., εφόσον αυτά παρέχονται, τον τόπο, το χρόνο και τα είδη που κατάσχονται σε συνοπτική περιγραφή κατ' είδος και δικαιούχο, καθώς και την αιτία της κατάσχεσης. Το πρωτόκολλο κατάσχεσης υπογράφεται από τα ελεγκτικά όργανα και από τον κάτοχο ή κύριο των εμπορευμάτων και αντίγραφο αυτού δικαιούται να λάβει ο ελεγχόμενος, ενώ το πρωτότυπο διαβιβάζεται στην προϊσταμένη κατά περίπτωση Αρχή.
4. Η καταστροφή των εμπορευμάτων γίνεται άμεσα και επί τόπου με κάθε πρόσφορο μέσο, περιλαμβανομένης της ρίψης εντός απορριμματοφόρου ή με την καταστροφή της εμπορικής αξίας του προϊόντος με ανεξίτηλο χρωματισμό (σπρέι). Κατ' εξαίρεση και εφόσον η επιτόπια καταστροφή δεν είναι τεχνικά δυνατή, τα παράνομα προϊόντα συσκευάζονται σε σάκους, μεταφέρονται σε αποθηκευτικούς χώρους και καταστρέφονται αμελλητί. Τα παράγωγα προϊόντα της καταστροφής δύναται να διατίθενται για ανακύκλωση.
5. Αν κατά τη διαδικασία της κατάσχεσης το μόνο ελλείπον είναι η κατοχή της άδειας ή των νομίμων παραστατικών και γίνει επίκληση ύπαρξης αυτών και εάν αυτό δεν μπορεί να πιστοποιηθεί υπηρεσιακά κατά το χρόνο του ελέγχου, παρέχεται στον ενδιαφερόμενο τριήμερη προθεσμία προσκόμισης των νομίμων εγγράφων στην αρμόδια για την κατάσχεση Αρχή, τα δε κατασχεθέντα προϊόντα τίθενται σε μεσεγγύηση του κατόχου και καταστρέφονται μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής.
6. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου τα ελεγκτικά όργανα της παραγράφου 2 έχουν τις ελεγκτικές αρμοδιότητες του ΣΔΟΕ.

→ ο δικαιούχος ή κάτοχός τους αντιτίθεται εγγράφως, κατά την ώρα του ελέγχου, στην άμεση καταστροφή τους, συσκευάζονται, σφραγίζονται και κατάσχονται από την αρμόδια Αρχή στα χέρια του κατόχου αυτών, ο οποίος ορίζεται μεσεγγυούχος.

Στη συνέχεια, ανεξαρτήτως υποβολής ή μη αντιρρήσεων, η αρμόδια Αρχή συντάσσει πρωτόκολλο κατάσχεσης με πλήρη καταγραφή των κατασχεθέντων εμπορευμάτων κατ' είδος και δικαιούχο, το οποίο επιδίδει στον κάτοχο, ενώ ταυτόχρονα κοινοποιείται στον εκάστοτε πληρεξούσιο ή αντίκλητο του δικαιούχου μαζί με ληφθέν δείγμα των κατασχεθέντων εμπορευμάτων, ο οποίος υποχρεούται εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης του πρωτοκόλλου να υποβάλει πόρισμα περί της παραβίασης ή μη των δικαιωμάτων του διανοητικής ιδιοκτησίας.

Σε περίπτωση που το εν λόγω πόρισμα δεν υποβληθεί εντός της προαναφερόμενης προθεσμίας ή αποφαίνεται περί μη παραβίασης των δικαιωμάτων του δικαιούχου αίρεται η κατάσχεση.

Σε περίπτωση που το εν λόγω πόρισμα αποφαίνεται περί της παραβίασης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, κοινοποιείται στον κάτοχο και, εφόσον αυτός δεν προβάλλει αντιρρήσεις εντός τριών (3) ημερών, τα κατασχεθέντα εμπορεύματα καταστρέφονται με μέριμνα της αρμόδιας Αρχής με σύνταξη σχετικού πρωτοκόλλου. Τα έξοδα καταστροφής αναλαμβάνονται από τον εκάστοτε δικαιούχο και μόνο για τα κατασχεθέντα εμπορεύματα που του αναλογούν σύμφωνα με το πρωτόκολλο κατάσχεσης.

Σε περίπτωση υποβολής εγγράφων αντιρρήσεων από τον κάτοχο των εμπορευμάτων, η υπηρεσία αμελλητί γνωστοποιεί τούτο στον δικαιούχο και του παρέχει προθεσμία δέκα (10) ημερών για να ασκήσει τα κατά νόμο δικαιώματά του. Εάν μέχρι την παρέλευση της προθεσμίας αυτής δεν γνωστοποιηθεί στην υπηρεσία το αποτέλεσμα της ενέργειας του σηματούχου, αίρεται η προσωρινή κατάσχεση.

8. Ως δικαιούχος νοείται: α) ο δικαιούχος δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος, σχεδίου ή υποδείγματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή συμπληρωματικού πιστοποιητικού προστασίας, δικαιώματος δημιουργού νέας φυτικής ποικιλίας, προστατευόμενης ονομασίας προελεύσεως, προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης και, γενικότερα, οποιουδήποτε από τα δικαιώματα που αναγράφονται στην παράγραφο 1, ή β) κάθε άλλο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο να χρησιμοποιεί οποιοδήποτε από τα δικαιώματα που αναφέρονται στο στοιχείο α' ή ο αντιπρόσωπος του δικαιούχου ή εξουσιοδοτημένος χρήστης.

Παρέμβασης του δικαιούχου, όπως αυτή έχει κατατεθεί κατά τον Κανονισμό 1383/2003/ΕΚ στις Αρμόδιες Αρχές.

9. Οι Τελωνειακές Αρχές δύναται να προβαίνουν σε δέσμευση εμπορευμάτων τα οποία διακινούνται με αυτοκινούμενα μέσα ή διατίθενται στο υπαίθριο εμπόριο ή βρίσκονται εντός αποθηκευτικών εν γένει χώρων, στεγασμένων ή μη, ή βρίσκονται σε χώρους στεγασμένου εμπορίου, τα οποία είναι ύποπτα ότι συνιστούν εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης ή πειρατικά και για τα οποία έχει υποβληθεί ή υποβάλλεται, η προβλεπόμενη από τον Κανονισμό 1383/2003/ΕΚ, αίτηση παρέμβασης του δικαιούχου δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Για τη δέσμευση των εμπορευμάτων, την κοινοποίηση της δέσμευσης αυτής στον δικαιούχο των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και τον κάτοχο ή κύριο των εμπορευμάτων, την καταστροφή τους, τα έξοδα καταστροφής τους και την αποδέσμευσή τους, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του Κανονισμού 1383/2003/ΕΚ.

10. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή του παρόντος και κάθε σχετική λεπτομέρεια.»

Άρθρο 40

Συντονιστικό Κέντρο για την Αντιμετώπιση του Παρεμπορίου (ΣΥΚΑΠ)

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.10 Άρθρο 100 ΝΟΜΟΣ 4497/2017 και ισχύει από 13/11/2017
Δες την εξέλιξη του άρθρου

1. Στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων συνιστάται συλλογικό όργανο με την ονομασία Συντονιστικό Κέντρο για την Αντιμετώπιση του Παρεμπορίου (ΣΥΚΑΠ).

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.10 Άρθρο 100 ΝΟΜΟΣ 4497/2017 και ισχύει από 13/11/2017
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

2. Σκοπός του ΣΥΚΑΠ είναι να συντονίζει και να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές για την αντιμετώπιση φαινομένων παράνομου εμπορίου και ενδεικτικά διακίνησης στην αγορά κάθε είδους εμπορευμάτων, τα οποία κυκλοφορούν κατά παράβαση των διατάξεων του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών, διακινούνται στην αγορά χωρίς τα νόμιμα παραστατικά, διατίθενται χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστούν παράνομη απομίμηση προϊόντων ή διακινούνται κατά παράβαση των σχετικών με την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας διατάξεων της κοινοτικής τελωνειακής νομοθεσίας και του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (Ν. 2960/2001, Α' 265).

→ Η αρμοδιότητα του ΣΥΚΑΠ εκτείνεται σε όλη την Επικράτεια.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.10 Άρθρο 100 ΝΟΜΟΣ 4497/2017 και ισχύει από 13/11/2017
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

4. Αρμοδιότητες του ΣΥΚΑΠ είναι:

α) Ο συντονισμός των ενεργειών των αρμοδίων αρχών για την πάταξη του παραεμπορίου, ιδίως δε του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), των Τελωνείων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος, της Δημοτικής Αστυνομίας και των Κλιμακίων Ελέγχου Λαϊκών Αγορών και Υπαιθρίου Εμπορίου των Περιφερειών (ΚΕΛΑΥΕ). Τα ανωτέρω δημόσια όργανα οφείλουν να συνεργάζονται με το Κέντρο και να παρέχουν σε αυτό κάθε αναγκαία πληροφορία.

β) Η οργάνωση, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές και φορείς, σχεδίων δράσεων σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

γ) Η διαχείριση καταγγελιών και πληροφοριών που περιέρχονται σε γνώση του με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο.

δ) Η πραγματοποίηση συσκέψεων συντονισμού με εκπροσώπους φορέων της κεντρικής διοίκησης, των περιφερειακών και τοπικών αρχών ή άλλων φορέων, όπως ενδεικτικά της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος (ΚΕΕΕ), της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ) και της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ).

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.10 Άρθρο 100 ΝΟΜΟΣ 4497/2017 και ισχύει από 13/11/2017
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

5. Το ΣΥΚΑΠ συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Με όμοια απόφαση ορίζεται ως Εκτελεστικός Υπεύθυνος του ΣΥΚΑΠ στέλεχος του δημόσιου τομέα, εν ενεργεία ή μη, με επιχειρησιακή εμπειρία στην οργάνωση, το συντονισμό και την εκτέλεση ευρείας κλίμακας επιχειρήσεων ελέγχου. Με την ίδια απόφαση δύναται να καθορίζεται, κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις και εφόσον το επιλεγέν πρόσωπο δεν είναι στέλεχος εν ενεργεία του δημόσιου τομέα, μηνιαία αμοιβή του ίση, κατ' ανώτατο όριο, με το 60% των εκάστοτε μηνιαίων αποδοχών Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.10 Άρθρο 100 ΝΟΜΟΣ 4497/2017 και ισχύει από 13/11/2017

6. ΤΟ ΣΥΚΑΠ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ:

α) ίον Γενικό Γραμματέα Εμπορίου ως Πρόεδρο. Τον Πρόεδρο, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνει ο Εκτελεστικός Υπεύθυνος του ΣΥΚΑΠ.

β) Τον Εκτελεστικό Υπεύθυνο.

γ) Έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

δ) Εναν εκπρόσωπο της Ελληνικής Αστυνομίας.

ε) Εναν εκπρόσωπο του Λιμενικού Σώματος.

στ) Εναν εκπρόσωπο του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος.

ζ) Έναν εκπρόσωπο της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών.

η) Έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ).

θ) Εναν εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝΠΕ).

Τα μέλη του ΣΥΚΑΠ με τους αναπληρωτές τους υποδεικνύονται, κατόπιν πρόσκλησης του εποπτεύοντος Υπουργού, για μεν την περίπτωση γ' από τον Γενικό Γραμματέα Καταναλωτή, για δε τις περιπτώσεις δ' έως και θ' από τους αντίστοιχους φορείς.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.10 Άρθρο 100 ΝΟΜΟΣ 4497/2017 και ισχύει από 13/11/2017
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

7. Η θητεία των μελών του ΣΥΚΑΠ είναι διετής και δύναται να ανανεωθεί για άλλη μια διετία. Το ΣΥΚΑΠ υποστηρίζεται γραμματειακά και διοικητικά από τη Διεύθυνση Διοικητικού και οικονομικά από τη Διεύθυνση Οικονομικού της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου. Με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού μπορεί να αυξάνεται ο αριθμός των μελών του ΣΥΚΑΠ και να συμμετέχουν εκπρόσωποι και από άλλους φορείς του άρθρου 1 παρ. 6 του Ν. 1256/1982.

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.10 Άρθρο 100 ΝΟΜΟΣ 4497/2017 και ισχύει από 13/11/2017
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

8. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και

→ υς καταργήθηκε με την Παρ.10 Άρθρο 100 ΝΟΜΟΣ 4497/2017 και ισχύει από 13/11/2017
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Άρθρο 41

Τροποποιήσεις του Ν. 2231/1994 (Α΄139) Εθνικός Χρόνος

1. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 2231/1994 προστίθενται περιπτώσεις ιη΄, ιθ΄, κ΄ και κα΄ ως ακολούθως:

«ιη. Ως «Ιχνηλασιμότητα» η αδιάσπαστη αλυσίδα συγκρίσεων, η οποία εξασφαλίζει ότι κάθε αποτέλεσμα μέτρησης ή η τιμή ενός προτύπου συνδέεται με αναφορά σε ένα υψηλότερο επίπεδο ακρίβειας και καταλήγει στο τελικό, ύψιστο επίπεδο μέτρησης του πρωτεύοντος προτύπου.

ιθ. Ως «Εθνικός Χρόνος» το πρότυπο φυσικό μέγεθος του χρόνου, όπως αυτό παράγεται και τηρείται από το Ελληνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας, ως χρονική κλίμακα UTC (ΕΙΜ), η οποία αποτελεί την τοπική αναπαράσταση του Διεθνούς Συντονισμένου Χρόνου - UTC.

κ. Ως «Ώρα Ελλάδος» η απεικόνιση του Εθνικού Χρόνου με προσαύξηση δύο ακεραίων ωρών, σύμφωνα με τη ζώνη ώρας στην οποία υπάγεται η Ελλάδα. Σε περιόδους ισχύος της θερινής ώρας, η Ώρα Ελλάδος είναι ο Εθνικός Χρόνος προσαυξημένος κατά τρεις ακέραιες ώρες, σύμφωνα και με τις αντίστοιχες υπουργικές αποφάσεις.

κα. Ως «Χρονική σήμανση» η σήμανση κάθε χρονικής αναφοράς, επικοινωνίας ή εμπορικής συναλλαγής που αναφέρεται στην Ώρα Ελλάδος.»

2. Η περίπτωση ε΄ της παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 2231/1994 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«ε. Ανάπτυξη και διάδοση της επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης σε θέματα μετρολογίας. Για το σκοπό αυτόν εκδίδει σχετικούς κανονισμούς, κώδικες, κατευθυντήριες οδηγίες και έγγραφα κανόνων εφαρμογής».

3. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 2231/1994 προστίθεται εδάφιο ιβ΄ ως ακολούθως:

→ ο εδάφιο ζ΄ της παρ. 7 του άρθρου 2 του Ν. 2231/1994 τροποποιείται ως εξής:

«ζ. Καθορίζει το ύψος των τελών και εσόδων για κάθε φύσης έλεγχο, πιστοποιητικό ή υπηρεσία που παρέχει το ΕΙΜ. Για το λόγο αυτόν καταρτίζει «Κατάλογο Υπηρεσιών και Τελών Διακρίβωσης» που εγκρίνεται και επικαιροποιείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο οποίος αναρτάται στον ιστότοπο του ΕΙΜ για την ενημέρωση όλων».

5. Η περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 2231/1994 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α. Πιστοποιητικά διακρίβωσης, που χορηγούνται για συγκεκριμένη συσκευή, διάταξη ή όργανο μέτρησης που υπόκειται σε διακρίβωση».

6. Η παρ. 3 του άρθρου 6 του Ν. 2231/1994 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Στην παραπάνω αίτηση επισυνάπτεται δήλωση του αιτούντος περί αποδοχής των τελών διακρίβωσης και των όρων συνεργασίας. Η λήψη του αιτούμενου πιστοποιητικού προϋποθέτει την καταβολή των τελών διακρίβωσης.»

7. Στο άρθρο 6 του Ν. 2231/1994 προστίθεται παράγραφος 5 ως ακολούθως:

«5. Κάθε φορέας που παρέχει υπηρεσίες χρονοχρέωσης σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα υποχρεούται να τηρεί, για το σύστημα χρονοχρέωσης που χρησιμοποιεί, ιχνηλασιμότητα στο Ελληνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας.»

8. Ο τίτλος και οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 7 του Ν. 2231/1994 αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«Άρθρο 7

Τήρηση και Διαχείριση Πιστοποιητικών

1. Τα Πιστοποιητικά που χορηγεί το ΕΙΜ αριθμούνται και καταχωρούνται σε αντίστοιχα Μητρώα των Εργαστηρίων του ΕΙΜ και τηρούνται με εμπιστευτικότητα. Στους ενδιαφερομένους χορηγούνται μόνο τα πρωτότυπα πιστοποιητικά διακρίβωσης. Τα πιστοποιητικά συνοδεύονται από αυτοκόλλητη επισήμανση των στοιχείων διακρίβωσης, η οποία τίθεται εμφανώς στο διακριβωμένο όργανο, συσκευή ή διάταξη.

2. Για την επανέκδοση ή την ανανέωση πιστοποιητικού διακρίβωσης απαιτείται η διαδικασία της παραγράφου 3 του άρθρου 6.»

«1. Σε όποιον επιθετεί ή χρησιμοποιεί σε όργανα, προϊόντα ή στα περικαλύμματα τους ή → κάθε είδους εμπορικά έγγραφα που προορίζονται για το κοινό ή άλλα ανάλογα μέσα δημοσιότητας και διαφήμισης, αντικείμενα που δεν έχουν διακριβωθεί ή ελεγχθεί από το Ε.Ι.Μ. ή από διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας (Ε.ΣΥ.Δ.) εργαστήριο ή με οποιονδήποτε τρόπο αντιποιείται αρμοδιότητες του Ε.Ι.Μ. ή αρμοδιότητες του Ε.ΣΥ.Δ., όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 και στο άρθρο 10 του παρόντος αντίστοιχα, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο ποσού από 5.000,00 έως 30.000,00 ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της πράξης και το μέγεθος της ζημίας που προκαλείται. Σε περίπτωση υποτροπής, το πρόστιμο μπορεί να ανέλθει στο διπλάσιο του παραπάνω ποσού.

2. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Βιομηχανίας κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου προϊσταμένου οργάνου του Ε.Ι.Μ. ή του Ε.ΣΥ.Δ., αντίστοιχα, μετά από κλήση σε ακρόαση του υπόχρεου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 2690/1999 (Α' 45). Κάθε απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη και να γνωστοποιείται άμεσα στον ενδιαφερόμενο με συστημένη επιστολή ή /και τηλεομοιοτυπία (fax).

3. Κατά της ανωτέρω απόφασης ο ενδιαφερόμενος δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης.»

10. Η περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 1975/1942 (Α'295) τροποποιείται ως εξής:

«α) την σπουδήν των ουρανίων σωμάτων και των πλανητών».

Άρθρο 42

Συστήματα εισροών - εκροών σε πρατήρια υγρών καυσίμων

Η παρ. 6 του άρθρου 320 του Ν. 4072/2012 (Α' 86) αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Στο τέλος της παραγράφου 7 του άρθρου 31 του Ν. 3784/2009 (Α' 137) προστίθενται παράγραφοι 8 και 9 ως εξής:

«8.α. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται για τις παραβάσεις των διατάξεων του συστήματος εισροών-εκροών, και ειδικότερα προβλέπονται σωρευτικά ή διαζευκτικά:

→ αναστολή της άδειας λειτουργίας του πρατηρίου υγρών καυσίμων,

αγ) οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας του πρατηρίου υγρών καυσίμων.

β. Με όμοια απόφαση κατηγοριοποιούνται οι ανωτέρω παραβάσεις και καθορίζονται:

βα. η διαδικασία επιβολής των διοικητικών κυρώσεων και προσφυγής εναντίον των πράξεων επιβολής τους,

ββ. το είδος της κύρωσης και τα όρια του προστίμου,

βγ. οι αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες και η κατά περίπτωση σύσταση μικτών κλιμακίων διενέργειας των ελέγχων για παραβάσεις των διατάξεων του συστήματος εισροών-εκροών,

βδ. τα αρμόδια για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων και την απόφαση επί της προσφυγής όργανα, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

γ. Ειδικά η μη εμπρόθεσμη τοποθέτηση του συστήματος εισροών - εκροών επισύρει αναστολή της άδειας λειτουργίας του πρατηρίου, εκτός εάν ο πρατηριούχος επιδείξει στα ελεγκτικά όργανα κατηρητισμένη σύμβαση, με συγκεκριμένη ημερομηνία τοποθέτησης και εγκατάστασης του συστήματος εισροών - εκροών. Η, σε κάθε περίπτωση, παρέλευση προθεσμίας πέντε (5) μηνών από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής του συστήματος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, επισύρει πέραν των λοιπών κυρώσεων και αφαίρεση της άδειας λειτουργίας του πρατηρίου κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση β' του παρόντος.

δ. Το είδος της επιβαλλόμενης κύρωσης και το ύψος του προστίμου αποφασίζεται λαμβάνοντας υπόψη ως κριτήρια ιδίως τη βαρύτητα της παράβασης, τις συνέπειες που προκύπτουν από αυτήν, το βαθμό υπαιτιότητας και την τυχόν υποτροπή του παραβάτη. Για τις ανάγκες του παρόντος, ως υπότροπος νοείται όποιος εντός τριών (3) ετών από την επίδοση της απόφασης ή τη βεβαίωση επιβολής του προστίμου για παράβαση διατάξεων του συστήματος εισροών-εκροών τελεί εκ νέου την ίδια παράβαση. Στους καθ' υποτροπή παραβάτες επιβάλλεται σε κάθε περίπτωση διπλασιασμός του προστίμου και πέραν αυτού όποια άλλη κύρωση ρητώς ορίζεται.

Τα ονόματα των παραβατών αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων στο διαδίκτυο, με την επιφύλαξη της κείμενης νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

→ Άσκηση συνέπεια.

Η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων που προβλέπονται για τις πράξεις των ανωτέρω περιπτώσεων δεν αποκλείει την επιβολή άλλων διοικητικών κυρώσεων που τυχόν προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις,

όπως του άρθρου 17 παρ. 6 του Ν. 3054/2002 (Α' 230).

Οι διοικητικές κυρώσεις είναι ανεξάρτητες από τις ποινικές κυρώσεις.

ε. 1) Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών τιμωρούνται όσοι:

ια) Υποβάλλουν ψευδή δήλωση ότι το λογισμικό πληροί τις απαιτήσεις της νομοθεσίας.

ιβ) Υποβάλλουν ψευδή δήλωση νέων εκδόσεων λογισμικού στην αρμόδια αρχή.

ιγ) Παραποιούν τα δεδομένα παρέμβασης που σημαίνονται από τον φορολογικό μηχανισμό ή δεν τα αποστέλλουν.

9. Με κάθειρξη και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ τιμωρούνται όσοι επεμβαίνουν χωρίς εξουσιοδότηση, τροποποιούν ή αλλοιώνουν με οποιονδήποτε τρόπο και μορφή μέρη (υλικά, κατασκευαστικά μεταφοράς πληροφοριών, συνδέσεων, διεπαφών, λογισμικού κ.λπ.) ή αλλοιώνουν παραγόμενα στοιχεία του συστήματος, που φυλάσσονται ή/και αποστέλλονται στη βάση δεδομένων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, καθώς και όσοι διαπιστώνεται κατά τον έλεγχο ότι διακινούν/εμπορεύονται καύσιμο μέσω αντλιών ή δεξαμενών που δεν έχουν περιληφθεί στο εγκατεστημένο σύστημα εισροών - εκροών.»»

Άρθρο 43

Τροποποιήσεις του Ν . 3325/2005 (Α' 68)

1. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 16 του Ν. 3325/2005, όπως αυτό συμπληρώθηκε με το άρθρο 229 παρ. 1 του Ν. 4072/2012 (Α' 86), αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Οι δραστηριότητες που εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 17-40 του Ν. 3982/2011 και που λειτουργούν νόμιμα εντός της Περιφέρειας Αττικής, μπορούν να εκσυγχρονίζονται τις εγκαταστάσεις τους, με τις προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων. Σε κάθε περίπτωση, για τον εκσυγχρονισμό και τη λειτουργία των

→ ε περιοχές Γενικής Κατοικίας, επεμβάσεις εκσυγχρονισμού μπορεί να πραγματοποιηθούν με τις εξής προϋποθέσεις:

α) Στα επαγγελματικά εργαστήρια, που ιδρύθηκαν μετά την έναρξη ισχύος του Π.Δ. 84/1984 (Α' 33), επιτρέπεται:

αα) η αντικατάσταση ή συμπλήρωση του μηχανολογικού τους εξοπλισμού, εφόσον δεν αυξάνεται η κινητήρια ισχύς πέραν των 37 kW ή η θερμική ισχύς πέραν των 70 kW,

ββ) η αλλαγή ή συμπλήρωση δραστηριότητας (παραγωγή άλλων προϊόντων), εφόσον η νέα δραστηριότητα ανήκει σε αυτές που επιτρέπεται η ίδρυσή τους σε περιοχές Γενικής Κατοικίας σύμφωνα με το άρθρο 17.

β) Στις βιομηχανίες-βιοτεχνίες, αποθήκες και μηχανολογικές εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών χαμηλής

όχλησης, καθώς και στις μονάδες χαμηλής όχλησης που ιδρύθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του Π.Δ. 84/1984 και απαλλάσσονταν από την υποχρέωση εφοδιασμού τους με άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας, επιτρέπεται η αντικατάσταση ή συμπλήρωση του μηχανολογικού εξοπλισμού τους με την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται ο βαθμός όχλησης της μονάδας.

Αλλαγή δραστηριότητας επιτρέπεται εφόσον η νέα δραστηριότητα ανήκει στη χαμηλή όχληση και επιτρέπεται από τη χρήση γης της περιοχής.

Συμπλήρωση δραστηριότητας επιτρέπεται, εφόσον η προστιθέμενη δραστηριότητα ανήκει στη χαμηλή όχληση και δεν μεταβάλλεται ο βαθμός όχλησης της μονάδας που προκύπτει αθροιστικά μετά την συμπλήρωση της δραστηριότητας. Αν οι επιμέρους δραστηριότητες έχουν διαφορετικό όριο ή κριτήριο κατάταξης στο βαθμό όχλησης, λαμβάνεται αυτό που οδηγεί στον υψηλότερο βαθμό όχλησης.

γ) Στις περιοχές όπου προβλέπεται από τις χρήσεις γης η λειτουργία μονάδων μέσης όχλησης, επιτρέπεται ο εκσυγχρονισμός τους εφόσον η συνολική, ανά πενταετία, αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος του παραγωγικού εξοπλισμού δεν υπερβαίνει το 20% της υφιστάμενης. Η έναρξη της πενταετίας υπολογίζεται από τον τελευταίο εκσυγχρονισμό.

Αλλαγή ή συμπλήρωση δραστηριότητας επιτρέπεται, εφόσον χρησιμοποιείται ίδιου τύπου και ίσης ή μικρότερης ισχύος μηχανολογικός εξοπλισμός και δεν μεταβάλλεται ο βαθμός όχλησης της μονάδας και επιτρέπεται από τις χρήσεις γης της περιοχής.

→

ε) Οι πιο πάνω προβλεπόμενοι εκσυγχρονισμοί των μονάδων επιτρέπεται να γίνονται μέσα στα όρια που δεν μεταβάλλουν το βαθμό όχλησης της μονάδας, όπως αυτά καθορίζονται στην κ.υ.α. 3137/191/Φ.15/21.3.2012 (Β' 1048), όπως αυτή εκάστοτε ισχύει.

3. Για τα επαγγελματικά εργαστήρια και τις μονάδες ανεξαρτήτως βαθμού όχλησης, που είναι εγκατεστημένες εντός Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, όπως ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 41 του Ν. 3982/2011, επιτρέπεται ο εκσυγχρονισμός σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους καθορισμού του Υποδοχέα συμπεριλαμβανομένου του ανώτατου επιτρεπόμενου βαθμού όχλησης.

Για τα επαγγελματικά εργαστήρια και τις μονάδες ανεξαρτήτως βαθμού όχλησης, που είναι εγκατεστημένες εντός Χώρων Υποδοχής Επιχειρήσεων, όπως ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 41 του Ν. 3982/2011 (όπως περιοχές ΕΜ, ΕΟ, περιοχές υποδοχής χρήσεων των άρθρων 5 και 6 του Π.Δ. 23.2.1987, περιοχές όπου από ειδικότερες πολεοδομικές διατάξεις προβλέπεται η εγκατάσταση βιοτεχνιών - βιομηχανιών), επεμβάσεις εκσυγχρονισμού μπορούν να πραγματοποιηθούν ως εξής:

α) Στις μονάδες χαμηλής όχλησης επιτρέπεται η αντικατάσταση ή συμπλήρωση του μηχανολογικού εξοπλισμού τους, με την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται ο βαθμός όχλησης της μονάδας.

Αλλαγή δραστηριότητας επιτρέπεται εφόσον η νέα δραστηριότητα ανήκει στη χαμηλή όχληση.

Συμπλήρωση δραστηριότητας επιτρέπεται, εφόσον η προστιθέμενη δραστηριότητα ανήκει στη χαμηλή όχληση και δεν μεταβάλλεται ο βαθμός όχλησης της μονάδας που προκύπτει αθροιστικά μετά την συμπλήρωση της δραστηριότητας. Αν οι επιμέρους δραστηριότητες έχουν διαφορετικό όριο ή κριτήριο κατάταξης στο βαθμό όχλησης, λαμβάνεται αυτό που οδηγεί στον υψηλότερο βαθμό όχλησης.

β) Στις μονάδες μέσης όχλησης επιτρέπεται η αντικατάσταση ή συμπλήρωση του μηχανολογικού εξοπλισμού τους με την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται ο βαθμός όχλησης της μονάδας.

→ πλήρωση δραστηριότητας επιτρέπεται, εφόσον πρόκειται για καθετοποίηση της μονάδας χωρίς να αλλάζει ο βαθμός όχλησης της προκύπτουσας εγκατάστασης αθροιστικά.

γ) Στις μονάδες υψηλής όχλησης επιτρέπεται ο εκσυγχρονισμός εφόσον η συνολική, ανά πενταετία, αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος του παραγωγικού εξοπλισμού δεν υπερβαίνει το 20% της υφισταμένης. Η έναρξη της πενταετίας υπολογίζεται από τον τελευταίο εκσυγχρονισμό.»

2. Οι παράγραφοι 7 και 8 του άρθρου 16 του Ν. 3325/2005 καταργούνται.

3. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 17 του Ν. 3325/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Επαγγελματικών εργαστηρίων, όπως και ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών χαμηλής όχλησης που διαθέτουν μηχανολογικό εξοπλισμό του οποίου η κινητήρια ισχύς δεν υπερβαίνει τα τριάντα επτά (37) KW ή η θερμική ισχύς τα εβδομήντα (70) KW. Η εγκατάσταση (ίδρυση) επαγγελματικών εργαστηρίων των κατηγοριών Αγ, Ββ και C της 5905/Φ/15839/12.7.1995 κοινής υπουργικής απόφασης (Β'611) επιτρέπεται μόνο σε ανεξάρτητο κτίριο.»

4. Η παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 3325/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε περιοχές ΒΙ.ΠΕ., ΒΙΟ.ΠΑ., ΒΙ.ΠΑ., ΕΜ, ΕΟ, σε περιοχές υποδοχής χρήσεων των άρθρων 5 και 6 του Π.Δ. 23.2.1987 και σε περιοχές όπου από ειδικές πολεοδομικές διατάξεις προβλέπεται η εγκατάσταση βιοτεχνιών - βιομηχανιών, επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανιών - βιοτεχνιών και επαγγελματικών εργαστηρίων χαμηλής όχλησης, καθώς και μηχανολογικών εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών και αποθηκών, όπως ορίζονται στο άρθρο 17 του Ν. 3982/2011.»

5. Η παρ. 2 του άρθρου 19 του Ν. 3325/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Δραστηριότητες που έχουν ιδρυθεί νόμιμα, αλλά δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, ώστε να μπορούν να μετεγκαταθίστανται οπουδήποτε μέσα στα όρια της Περιφέρειας Αττικής, επιτρέπεται να μετεγκατασταθούν μέσα στα ίδια όρια αποκλειστικά με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Σε Χώρους Υποδοχής Επιχειρήσεων, όπως ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 41 του Ν. 3982/2011 (όπως περιοχές ΕΜ, ΕΟ, περιοχές υποδοχής χρήσεων των άρθρων 5 και 6 του Π.Δ. 23.2.1987, περιοχές όπου από ειδικότερες πολεοδομικές διατάξεις προβλέπεται

άρθρου 41 του Ν. 3982/2011, ανεξάρτητα από το μέγεθος της αρχικής κινητήριας ισχύος διαθέτουν.

β) Σε υφιστάμενα κατά τη δημοσίευση του Ν. 3325/2005 (Α' 68) βιομηχανικά - βιοτεχνικά κτίρια που βρίσκονται σε περιοχές εκτός σχεδίου με την προϋπόθεση ότι η μονάδα που μετεγκαθίσταται είναι χαμηλής ή μέσης όχλησης.

γ) Σε περιπτώσεις πυρκαγιάς, πλημμυρών, σεισμού, αναγκαστικής απαλλοτρίωσης και κατεδάφισης, εφόσον η μετεγκατάσταση γίνεται σε βιοτεχνικά, βιομηχανικά ή ανεξάρτητα κτίρια, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 6 του Ν. 3325/2005.»

Άρθρο 44

Τροποποιήσεις του Ν . 3982/2011 (Α' 143)

1. Η παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Επαγγελματικό εργαστήριο είναι η τεχνοοικονομική μονάδα του προηγούμενου εδαφίου, η οποία πληροί σωρευτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Διαθέτει μηχανολογικές εγκαταστάσεις, των οποίων η εγκατεστημένη κινητήρια ισχύς δεν υπερβαίνει τα 37 KW ή η θερμική τα 70 KW. Στα όρια αυτά δεν περιλαμβάνεται η ισχύς η οποία δεν σχετίζεται άμεσα με την παραγωγική διαδικασία, καθώς και η ισχύς μηχανολογικής εγκατάστασης προορισμένης αποκλειστικά να προστατεύει το περιβάλλον από την ασκούμενη δραστηριότητα.

β) Κατατάσσεται στις δραστηριότητες χαμηλής όχλησης σύμφωνα με τις διατάξεις της οικ. 3137/191/Φ.15/2012 (Β' 1048) απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.»

2. Η περίπτωση ιβ' της παρ. 3 του άρθρου 18 του Ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιβ) Οι μηχανολογικές εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών πλην αυτών που περιγράφονται στην κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 2 και έχουν εγκατεστημένη κινητήρια ισχύ μεγαλύτερη των 10 kw».

3. Στην παρ. 3 του άρθρου 18 του Ν. 3982/2011 προστίθεται περίπτωση ιγ' ως εξής:

«ιγ) Οι μεταποιητικές δραστηριότητες οι οποίες ασκούνται σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη κινητήρια ισχύ που δεν ξεπερνά τα 10 kw.»

«Σε περίπτωση μετακίνησης ή αλλαγής θέσης του μηχανολογικού εξοπλισμού εντός του → του της εγκατάστασης, ο φορέας της δραστηριότητας μπορεί να συνεχίσει τη λειτουργία της δραστηριότητας μέχρι την τροποποίηση της άδειας λειτουργίας, εφόσον, πριν τη μετακίνηση ή την αλλαγή θέσης του εξοπλισμού ενημερώσει σχετικά την αδειοδοτούσα αρχή και εντός 30 ημερών από τη μετακίνηση ή την αλλαγή θέσης του μηχανολογικού εξοπλισμού προσκομίσει νέο μηχανολογικό σχεδιάγραμμα και υπεύθυνη δήλωση αρμόδιου κατά νόμο μηχανικού για τη μη μεταβολή της στατικής επάρκειας του κτιρίου.

Σε περίπτωση αφαίρεσης μηχανολογικού εξοπλισμού, ο φορέας της δραστηριότητας μπορεί να συνεχίσει τη λειτουργία της δραστηριότητας μέχρι την τροποποίηση της άδειας λειτουργίας, εφόσον, πριν την αφαίρεση ενημερώσει σχετικά την αδειοδοτούσα αρχή και εντός 30 ημερών από την αφαίρεση προσκομίσει νέο μηχανολογικό σχεδιάγραμμα.»

5. Η παρ. 2 του άρθρου 31 του Ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και αποτελείται από τα εξής μέλη:

α) Τον Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας, ως Πρόεδρο.

β) Τον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους που είναι αρμόδιος για τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας.

γ) Τον Γενικό Διευθυντή Στήριξης της Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

δ) Τον Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ε) Έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων.

στ) Έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων (Σ.Ε.Β.).

ζ) Έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών.

η) Έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.

θ) Έναν εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.).

→ η ενδικοφανής προσφυγή ασκείται κατά απόρριψης αιτήματος έκδοσης άδειας εγκατάστασης της περίπτωσης 29 του άρθρου 3 του Π.Δ. 78/2006 (Α΄ 80), της Επιτροπής προεδρεύει αντί του Γενικού Γραμματέα Βιομηχανίας, ο Γενικός Γραμματέας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και συμμετέχουν με δικαίωμα ψήφου αντί του Νομικού Συμβούλου που είναι αρμόδιος για τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, ο Νομικός Σύμβουλος που είναι αρμόδιος για τη Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και αντί του Γενικού Διευθυντή Στήριξης της Βιομηχανίας ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Για όλα τα Μέλη της Επιτροπής ορίζονται αναπληρωτές. Ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας αναπληρώνεται από τον Νομικό Σύμβουλο που είναι αρμόδιος για τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας και ο Γενικός Γραμματέας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής από τον Νομικό Σύμβουλο που είναι αρμόδιος για τη Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Οι εν λόγω Νομικοί Σύμβουλοι αναπληρώνονται από τους αντίστοιχους Παρέδρους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.»

6. Η παρ. 8 του άρθρου 41 του Ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Εταιρία Διαχείρισης Επιχειρηματικού Πάρκου (ΕΔΕΠ): Το νομικό πρόσωπο που έχει τη μορφή ανώνυμης εταιρίας του κ.ν. 2190/1920 (Α΄ 37), το οποίο δύναται να διαδέχεται την ΕΑΝΕΠ στη διοίκηση και διαχείριση των ΕΠ σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους.»

7. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 47 του Ν. 3982/2011 (Α΄ 143) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στην περίπτωση αυτή τα ποσοστά που αναφέρονται στο άρθρο 46 παράγραφοι 1 και 2 του νόμου αυτού θα υπολογίζονται επί της τελικής συνολικής έκτασης, μετά την έγκριση της επέκτασης του Επιχειρηματικού Πάρκου.»

8. Η παρ. 2 του άρθρου 48 του Ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με την απόφαση έγκρισης της σύμβασης μεταβίβασης της διαχείρισης του άρθρου 58, οι κοινόχρηστοι χώροι και κοινωφελείς χώροι και εγκαταστάσεις περιέρχονται υποχρεωτικά με σύμβαση που περιβάλλεται τον τύπο συμβολαιογραφικού εγγράφου άνευ ανταλλάγματος στην κυριότητα της ΕΔΕΠ.»

→ στις δαπάνες έργων εξωτερικών υποδομών στην περίπτωση που εκτελούνται από την ΕΑΝΕΠ».

10. Στο τέλος της παρ. 9 του άρθρου 52 του Ν. 3982/2011 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στην περίπτωση που η ΕΑΝΕΠ αιτείται την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης του ΕΠ μαζί με την κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 47, η διαδικασία γνωμοδοτήσεων του Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος Αποκεντρωμένης Διοίκησης (ΣΧΟ-ΠΑΔ) και του Δήμου διενεργείται και ολοκληρώνεται παράλληλα με τη διαδικασία γνωμοδοτήσεων του Περιφερειακού Συμβουλίου, των Διευθύνσεων Χωροταξίας και ΕΑΡΘ του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του αρμοδίου Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου (όπου απαιτείται). Οι γνωμοδοτήσεις αυτές αποστέλλονται στη Διεύθυνση Βιομηχανικής Χωροθεσίας και Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας για τις περαιτέρω ενέργειες. Η τελική εισήγηση προς τους αρμόδιους Υπουργούς για την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης με την κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 47, γίνεται σε αυτήν την περίπτωση από τη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.»

11. Οι περιπτώσεις α' και δ' της παρ. 2 του άρθρου 56 του Ν. 3982/2011 αντικαθίστανται ως εξής:

«α) Η εισφορά σε γη αποτελείται από ποσοστό επιφάνειας κάθε ιδιοκτησίας πριν από την πολεοδόμησή της, το οποίο ανέρχεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15 %) της αρχικής έκτασης της ιδιοκτησίας».

«δ) Να υπάρχουν λειτουργικά και περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως αρνητικές εκθέσεις από το σώμα Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, πρόστιμα, προβλήματα με τον υδροφόρο ορίζοντα, κυκλοφοριακή συμφόρηση, έλλειψη δικτύων αποχέτευσης όμβριων ή ακαθάρτων υδάτων (λυμάτων), δικτύων οδοποιίας, και».

Όπως καταργήθηκε με την Παρ.5 Άρθρο 15 ΝΟΜΟΣ 4403/2016 και ισχύει από 7/7/2016
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

12. Στην αρχή της παρ. 3 του άρθρου 56 του Ν. 3982/2011 που προστίθεται εδάφιο ως εξής:

δίνονται οικοδομικές άδειες ή να δίνεται συνέχεια στην εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών ύστερα από γραπτή έγκριση της ΕΑΝΕΠ που αποστέλλεται στο αρμόδιο πολεοδομικό γραφείο.»

13. Η περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 57 του Ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Συντελεστής δόμησης μέχρι 1.3».

14. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 58 του Ν. 3982/2011 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Δικαίωμα συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΔΕΠ έχουν οι ιδιοκτήτες γης στο ΕΠ στους οποίους συμπεριλαμβάνεται και η ΕΑΝΕΠ εφόσον είναι ιδιοκτήτης γης. Οι ιδιοκτήτες γης στο ΕΠ συμμετέχουν στην ΕΔΕΠ κατ' αναλογία της έκτασης που διαθέτουν στο ΕΠ και μόνο για όσο διάστημα είναι ιδιοκτήτες αυτής. Η ΕΔΕΠ μπορεί να συσταθεί και από έναν μόνο ιδιοκτήτη, αν αυτός είναι ο μοναδικός ιδιοκτήτης γης στο ΕΠ. Οι ιδιοκτήτες γης στο ΕΠ που εκμισθώνουν εδαφική έκταση στο ΕΠ ή οικοδόμημα, μπορούν να μεταβιβάζουν στον μισθωτή, για όσο διάστημα διαρκεί η μίσθωση, και το δικαίωμα συμμετοχής τους στην ΕΔΕΠ.»

15. Η παρ. 1 του άρθρου 75 του Ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η προθεσμία απομάκρυνσης λόγω αλλαγής χρήσης γης των νομίμως υφιστάμενων μεταποιητικών δραστηριοτήτων, η οποία έληξε ή πρόκειται να λήξει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017, παρατείνεται μέχρι την ημερομηνία αυτή. Προκειμένου να ισχύσει το προηγούμενο εδάφιο, οι επιχειρήσεις οφείλουν να λειτουργούν μέχρι τότε με εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και να έχουν εφοδιαστεί, έως την 31η Δεκεμβρίου 2016, με άδεια μετεγκατάστασης σε νέα θέση. Σε κάθε περίπτωση η μετεγκατάστασή τους θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2017. Μετά την ημερομηνία αυτή με ευθύνη της Αδειοδοτούσας Αρχής διακόπτεται η λειτουργία των δραστηριοτήτων και σφραγίζονται όσα μηχανήματα εξακολουθούν να υπάρχουν στους χώρους της εγκατάστασης. Για τις επιχειρήσεις που δεν θα έχουν εφοδιαστεί με άδεια μετεγκατάστασης σε νέα θέση έως την 31η Δεκεμβρίου 2016 επιβάλλεται διακοπή της λειτουργίας από 1ης Ιανουαρίου 2017 και σφράγιση των μηχανημάτων σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. Διαδικασίες διακοπής λειτουργίας λόγω αλλαγής χρήσης γης, οι οποίες για το λόγο αυτόν βρίσκονται σε εκκρεμότητα, αναστέλλονται, σύμφωνα με τα παραπάνω εδάφια, μέχρι 1.1.2017 και 31.12.2017 αντίστοιχα. Ως «νόμιμα υφιστάμενες» νοούνται οι δραστηριότητες οι οποίες διαθέτουν άδεια λειτουργίας σε ισχύ, καθώς και εκείνες των οποίων η άδεια λειτουργίας δεν είναι πλέον σε ισχύ, αλλά πληρούν όλες τις

...ιοχή, η οποία καθορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 12 του Ν. 3481/2006 (Α' ...).»

Άρθρο 45 **Τροποποίηση του Ν. 3614/2007 (Α' 267)**

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με όμοια απόφαση μπορεί να ανακαλείται ολικά ή μερικά ή να τροποποιείται η απόφαση ορισμού ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης. Επίσης με όμοια απόφαση μπορεί να τροποποιούνται οι όροι των δράσεων που αναλαμβάνονται, σύμφωνα με την παραπάνω περίπτωση β', όσον αφορά το χρόνο και τον τρόπο πραγματοποίησης των επενδύσεων.»

Άρθρο 46 **Ρυθμίσεις για το ΕΣΥΠ**

1. Η παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 4109/2013 (Α' 16) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας» και το διακριτικό τίτλο Ε.Σ.Υ.Π. στην ελληνική γλώσσα και

«National Quality Infrastructure System - NQIS» στην αγγλική γλώσσα, με έδρα το Δήμο Αθηναίων. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να μεταφέρεται η έδρα σε άλλο Δήμο εντός της Περιφέρειας Αττικής. Το ως άνω Νομικό Πρόσωπο ανήκει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, διαθέτει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος και εποπτεύεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Στο ιδρυόμενο Νομικό Πρόσωπο εντάσσονται ως αυτοτελείς λειτουργικές μονάδες με διαχειριστική, οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια το «Ελληνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας», η «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε.» και η «Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης Α.Ε.»»

2. Στην παρ. 6 του άρθρου 6 του Ν. 4109/2013 (Α' 16) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι ιδιότητες του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου μπορεί να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή, πέμπτο (5ο) μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο

Άρθρο 47

Συμβάσεις επιστολικής αλληλογραφίας Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης

Συμβάσεις των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) με την ανώνυμη εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ Α.Ε. (ΕΛΤΑ Α.Ε.)» για παροχή υπηρεσιών αποστολής επιστολικής αλληλογραφίας και δεμάτων που έχουν λήξει ή λήγουν μέχρι τις 30.6.2013 παρατείνονται, υπό τους αυτούς όρους, μέχρι την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις του Ν. 4053/2012 (Α' 44) διαγωνιστικής διαδικασίας και την υπογραφή των νέων συμβάσεων, και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31.12.2013.

Άρθρο 48

Όργανο συμβιβασμού της Απόφασης 2009/750/ΕΕ

1. Στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (Γ.Γ.Δ.Ε.) του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων συνιστάται Επιτροπή Συμβιβασμού, που αποτελείται από:

α) Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που υπηρετεί στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του.

β) Τον Γενικό Διευθυντή Συγκοινωνιακών Έργων με Συμβάσεις Παραχώρησης του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με τον αναπληρωτή του.

γ) Τον Διευθυντή της Υπηρεσίας ΕΥΔΕ Λειτουργίας και Συντήρησης Έργων Παραχώρησης (ΕΥΔΕ/ΛΣΕΠ) του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με τον αναπληρωτή του.

Γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται, με τον αναπληρωτή του, από τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων υπάλληλος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων.

2. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και η θητεία του Προέδρου, των μελών και του Γραμματέα αυτής ορίζεται διετής.

3. Η Επιτροπή λειτουργεί ως όργανο συμβιβασμού για τη διευκόλυνση της μεσολάβησης μεταξύ φορέων χρέωσης διοδίων στην Ελλάδα και παρόχων της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας

→ Η Επιτροπή παρεμβαίνει σε τυχόν διαφορά που αφορά συμβατικές σχέσεις ή διαπραγματεύσεις μεταξύ παρόχων ΕΥΤ και φορέων χρέωσης διοδίων μετά από αίτημα ενός εξ αυτών. Η Επιτροπή για την άσκηση του έργου της δηλώνει εντός ενός (1) μηνός από τη λήψη του αιτήματος παρέμβασης, εάν έχει λάβει όλα τα απαραίτητα έγγραφα για τη μεσολάβηση και διατυπώνει την γνώμη της σχετικά με τη διαφορά εντός έξι (6) μηνών από τη λήψη του αιτήματος παρέμβασης. Η Επιτροπή εξετάζει ιδίως εάν οι συμβατικοί όροι, που επιβάλλει ένας φορέας χρέωσης διοδίων σε διαφορετικούς παρόχους ΕΥΤ δεν εισάγουν διακρίσεις και αντανακλούν δικαίως τις δαπάνες και τους κινδύνους των συμβαλλόμενων μερών.

5. Η Επιτροπή για την επιτέλεση του έργου της μεταξύ άλλων:

α. συνεργάζεται με τα όργανα συμβιβασμού των λοιπών κρατών - μελών και ανταλλάσσει πληροφορίες σχετικά με το έργο τους, τις βασικές αρχές και τις πρακτικές τους,

β. εξουσιοδοτείται να ζητάει σχετικές πληροφορίες από τους φορείς χρέωσης διοδίων, τους παρόχους ΕΥΤ και τρίτους που δραστηριοποιούνται στην παροχή της ΕΥΤ εντός της χώρας, και

γ. δικαιούται να ζητάει κάθε πληροφορία ή έγγραφο και την γνώμη των κατάλληλων προσώπων (υπαλλήλων ή άλλων), ειδικών επί των θεμάτων που ανακύπτουν, με όποιο τρόπο κρίνεται προσφορότερος κάθε φορά.

6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στη λειτουργία της Επιτροπής Συμβιβασμού, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 49

Τροποποιήσεις Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας

1. Το άρθρο 94 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας που κυρώθηκε με το Ν. 2696/1999 (Α' 57), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 94

Άδειες Οδήγησης - Κυρώσεις Άδειες εκπαιδευτών υποψήφιων οδηγών

1. Για την οδήγηση μοτοποδηλάτων και ελαφρών τετρακύκλων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων απαιτείται η κατοχή της κατάλληλης κατηγορίας άδειας οδήγησης. Οι κατηγορίες των αδειών οδήγησης, η

→ απαγορεύεται η οδήγηση μοτοποδηλάτων και ελαφρών τετρακύκλων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων:

α. Από πρόσωπα τα οποία δεν κατέχουν ισχύουσα ελληνική άδεια οδήγησης της κατάλληλης κατηγορίας. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τα πρόσωπα, τα οποία εκπαιδεύονται προκειμένου να αποκτήσουν συγκεκριμένης κατηγορίας άδεια οδήγησης, εφόσον είναι εφοδιασμένα με τα κατά νόμο προβλεπόμενα έγγραφα για το σκοπό αυτόν.

β. Από πρόσωπα τα οποία δεν κατέχουν ισχύουσα ελληνική ειδική άδεια ή ισχύον ελληνικό πιστοποιητικό, τα οποία απαιτούνται για την οδήγηση ειδικών κατηγοριών οδικών οχημάτων, ακόμα και εάν κατέχουν την προβλεπόμενη στην προηγούμενη περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου άδεια οδήγησης.

3. Δεν υπάγονται στις απαγορεύσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του παρόντος και εφόσον έχουν συμπληρώσει την ελάχιστη απαιτούμενη ηλικία που προβλέπεται για τη χορήγηση ελληνικής άδειας οδήγησης:

α. Οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης, αντίστοιχης κατηγορίας, η οποία έχει εκδοθεί από κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από τα κράτη Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν.

β. Οι κάτοχοι ισχύουσας διεθνούς άδειας οδήγησης η οποία έχει εκδοθεί από οποιοδήποτε κράτος, εκτός της Ελλάδος, και δεν έχουν την κανονική διαμονή τους στην Ελλάδα.

γ. Οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης, η οποία έχει εκδοθεί από κράτη εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα οποία η Ελλάδα έχει συνάψει ειδική συμφωνία, η οποία έχει κυρωθεί με νόμο και οι οποίοι δεν έχουν την κανονική διαμονή τους στην Ελλάδα.

δ. Οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης κατά τα οριζόμενα σε διεθνείς συμβάσεις ή συμφωνίες που έχουν κυρωθεί με νόμο και οι οποίοι δεν έχουν την κανονική διαμονή τους στην Ελλάδα.

ε. Οι οδηγοί μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων, τα οποία ανήκουν στις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις ή στα σώματα ασφαλείας, εφόσον είναι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης που έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες τους.

→ οι οικογενειών τους, υπήκοοι τρίτων χωρών, πλην των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Νορβηγίας, της Ισλανδίας ή του Λιχτενστάιν, και κάτοχοι Δελτίου Ταυτότητας εκδοθέντος από τη Διεύθυνση Εθιμοτυπίας του Υπουργείου Εξωτερικών, εφόσον κατέχουν ισχύουσα άδεια οδήγησης της χώρας τους, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή συνοδεύεται από βεβαίωση της εκδούσας αρχής, για το δικαίωμα οδήγησης οχήματος βάσει των κατηγοριών που κατέχουν, επίσημα μεταφρασμένης.

4. Αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί μοτοποδήλατο, μοτοσικλέτα, μηχανοκίνητο τρίκυκλο, ελαφρύ τε-τράκυκλο, τετράκυκλο και αυτοκίνητο και στερείται ή δεν κατέχει την κατάλληλη άδεια οδήγησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 1 του παρόντος ή η άδεια οδήγησής του έχει ανακληθεί ή αφαιρεθεί για οποιονδήποτε λόγο, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης από έναν (1) έως δώδεκα (12) μήνες, με διοικητικό πρόστιμο διακοσίων (200,00) ευρώ, καθώς και με επιτόπου αφαίρεση του εντύπου της άδειας οδήγησής του, εφόσον υπάρχει, για τριάντα (30) ημέρες.

Για τη σχετική παράβαση που αφορά φορτηγά οχήματα έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις του Ν. 3446/2006 (Α' 49).

Για τη σχετική παράβαση που αφορά στην ειδική άδεια οδήγησης οδηγού επιβατικού δημοσίας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκινήτου έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις του Ν. 4070/2012 (Α' 82).

5. Αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί αυτοκίνητο φορτηγό ή λεωφορείο χωρίς να κατέχει το κατάλληλο Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Π.Δ. 74/2008 (Α' 112), τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο τετρακοσίων (400,00) ευρώ και με αφαίρεση του εντύπου της άδειας οδήγησής του, εφόσον υπάρχει, για τριάντα (30) ημέρες.

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθορίζονται:

α) Οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη λειτουργία Σχολών Οδηγών και Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψήφιων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.) μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων.

β) Οι όροι και οι προϋποθέσεις της άσκησης του επαγγέλματος του εκπαιδευτή υποψήφιων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων και της λειτουργίας

→ Η διοικητικές και ποινικές κυρώσεις για τους παραβάτες των διατάξεων του διατάγματος αυτού, καθώς και η διαδικασία επιβολής τους.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ορίζονται:

α. Η διαδικασία χορήγησης, ανανέωσης, αντικατάστασης, ανταλλαγής, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια που αφορά τις άδειες οδήγησης.

β. Οι όροι και οι προϋποθέσεις εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εξεταστών υποψήφιων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων, καθώς και ο τρόπος συγκρότησης των εξεταστικών επιτροπών και οι υποχρεώσεις των εξεταστών.

γ. Οι όροι και οι προϋποθέσεις εκπαίδευσης των υποψήφιων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων με την καθιέρωση υποχρεωτικών μαθημάτων πριν από την εξέταση.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων τροποποιούνται και συμπληρώνονται τα Παραρτήματα του Π.Δ. 51/2012 (Α' 101).»

2. Το άρθρο 95 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, που κυρώθηκε με το Ν. 2696/1999, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 95

Ισχύς αδειών οδήγησης - Κυρώσεις

1. Η ισχύς των αδειών οδήγησης ορίζεται στο Π.Δ. 51/2012 (Α' 101).

2. Αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί μοτοποδήλατο, μοτοσικλέτα, μηχανοκίνητο τρίκυκλο, ελαφρύ τετράκυκλο, τετράκυκλο και αυτοκίνητο ενώ η αντίστοιχη κατηγορία άδειας οδήγησης έχει λήξει, τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο διακοσίων (200) ευρώ. Παράλληλα, αφαιρείται από το αστυνομικό ή λιμενικό όργανο το έντυπο της άδειας οδήγησής του και αποστέλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας που το χορήγησε ή σε αυτή, στην περιοχή της οποίας θα δηλώσει ο κάτοχος της ότι κατοικεί.

Για τη σχετική παράβαση που αφορά φορτηγά οχήματα έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις του Ν. 3446/2006 (Α' 49).

1270/2012 (Α' 82).
→

3. Αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί αυτοκίνητο φορτηγό ή λεωφορείο ενώ έχει λήξει το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Π.Δ. 74/2008 (Α' 112), τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο τετρακοσίων (400) ευρώ.

Παράλληλα, αφαιρείται από το αστυνομικό ή λιμενικό όργανο ή το Μικτό Κλιμάκιο Ελέγχου, το έντυπο της άδειας οδήγησής του και αποστέλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας που τη χορήγησε ή σε αυτή, στην περιοχή της οποίας θα δηλώσει ο κάτοχος της ότι κατοικεί.»

3. Το άρθρο 96 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, που κυρώθηκε με το Ν. 2696/1999 (Α' 57), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καθώς και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικές πράξεις, καταργούνται.

4. Η παρ. 1 του άρθρου 99 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, που κυρώθηκε με το Ν. 2696/1999, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Απαγορεύεται η παραχώρηση της οδήγησης οδικού οχήματος σε πρόσωπο το οποίο δεν έχει την κατά περίπτωση νόμιμη άδεια οδήγησης, ως και το αναγκαίο, κατά περίπτωση, πιστοποιητικό επαγγελματικής ικανότητας ή σε πρόσωπο του οποίου τα στοιχεία αυτά έχουν αφαιρεθεί για οποιαδήποτε παράβαση. Στη δεύτερη περίπτωση η απαγόρευση ισχύει μόνο κατά τη διάρκεια της αφαίρεσης των ως άνω στοιχείων.»

5. Το άρθρο 100 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας που κυρώθηκε με το Ν. 2696/1999, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 100

Έγγραφα τα οποία πρέπει να φέρει ο οδηγός

1. Ο οδηγός οδικού οχήματος υποχρεούται, όταν οδηγεί, να φέρει τη νόμιμη άδεια οδήγησης, την άδεια κυκλοφορίας του οχήματος, το αποδεικτικό ασφάλισης, την απόδειξη πληρωμής των τελών κυκλοφορίας και κατά περίπτωση την ειδική άδεια οδήγησης οδηγού Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου, το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.), το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγού Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (ADR) και τα λοιπά έγγραφα που απαιτεί η Συμφωνία ADR του Ν. 1741/1987 (Α' 225) όπως ισχύει, το Δελτίο Τεχνικού Ελέγχου, την Κάρτα Ελέγχου Καυσαερίων, τη βεβαίωση καλής λειτουργίας ταχογράφου, τη βεβαίωση περιοριστή ταχύτητας και το σχετικό αυτοκόλλητο σήμα, καθώς και οποιοδήποτε άλλο έγγραφο,

→ ούτος που παραβαίνει τις διατάξεις της πιο πάνω παραγράφου τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο είκοσι (20) ευρώ για την έλλειψη καθενός από τα παραπάνω έγγραφα.»

Άρθρο 50 **Τροποποιήσεις του Π . Δ . 51/2012 (Α´ 101)**

1. Η περίπτωση σί´ της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Π.Δ. 51/2012 (Α´ 101) αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Κατηγορία Β:

Αυτοκίνητα με μέγιστη επιτρεπόμενη μάζα μέχρι 3.500 kg και σχεδιασμένα και κατασκευασμένα για τη μεταφορά οκτώ (8), (το πολύ) επιβατών, εκτός από τον οδηγό. Τα αυτοκίνητα της κατηγορίας αυτής επιτρέπεται να συνδυάζονται με ρυμουλκούμενο, του οποίου η μέγιστη επιτρεπόμενη μάζα δεν υπερβαίνει τα 750 kg.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων των κανόνων έγκρισης τύπου, τα αυτοκίνητα της κατηγορίας αυτής μπορούν να συνδυάζονται με οποιοδήποτε ρυμουλκούμενο, με μέγιστη επιτρεπόμενη μάζα που υπερβαίνει τα 750 kg και υπό τον όρο ότι η μέγιστη επιτρεπόμενη μάζα του συνδυασμού αυτού δεν υπερβαίνει τα 4.250 kg. Στην περίπτωση όμως που ο συνδυασμός αυτός υπερβαίνει τα 3.500 kg, απαιτείται, η οδήγησή του να γίνεται μόνον μετά από ολοκλήρωση σχετικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Παραρτήματος V, ενώ το έντυπο της άδειας οδήγησης φέρει στην κατηγορία Β τον κοινοτικό κωδικό αριθμό 96.»

2. Το άρθρο 5 του Π.Δ. 51/2012 (Α´ 101) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι άδειες οδήγησης για τις κατηγορίες AM, A1, A2, A, B1, B και BE έχουν διοικητική ισχύ δεκαπέντε (15) έτη, από την ημέρα της επιτυχούς εξέτασης προσόντων και συμπεριφοράς για τη χορήγηση της συγκεκριμένης κατηγορίας ή από την ημέρα της ανανέωσής της, κατά περίπτωση, και όχι πέραν της συμπλήρωσης της ηλικίας των 65 ετών του κατόχου της άδειας. Οι άδειες οδήγησης για τις κατηγορίες C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D και DE έχουν διοικητική ισχύ πέντε (5) έτη, από την ημέρα της επιτυχούς εξέτασης προσόντων και συμπεριφοράς για τη χορήγηση της συγκεκριμένης κατηγορίας ή από την ημέρα της ανανέωσής της, κατά περίπτωση, και όχι πέραν της συμπλήρωσης της ηλικίας των 65 ετών του κατόχου της άδειας. Η διοικητική ισχύς των αδειών οδήγησης που ανανεώνονται πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας των 65 ετών, για όλες τις κατηγορίες

→ Πριν τη συμπλήρωση των 80 ετών, η διοικητική ισχύς όλων των κατηγοριών αδειών οδήγησης δεν επιτρέπεται να υπερβεί τα τρία (3) έτη, από την ημέρα της επιτυχούς εξέτασης προσόντων και συμπεριφοράς για τη χορήγηση οποιασδήποτε κατηγορίας ή από την ημέρα της ανανέωσης της κατηγορίας, κατά περίπτωση.

Η διοικητική ισχύς των αδειών οδήγησης που ανανεώνονται πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας των 80 ετών, για όλες τις κατηγορίες αδειών οδήγησης, δεν επιτρέπεται να έχει ημερομηνία λήξης μεγαλύτερη του 82ου έτους της ηλικίας του κατόχου της άδειας. Μετά τη συμπλήρωση της ηλικίας των 80 ετών, η διοικητική ισχύς όλων των κατηγοριών αδειών οδήγησης δεν επιτρέπεται να υπερβεί τα δύο (2) έτη, από την ημέρα της ανανέωσης της κατηγορίας.

2. Σε περίπτωση απώλειας ή αδυναμίας ανάγνωσης ή οποιασδήποτε άλλης βλάβης του μικροεπεξεργαστή του εντύπου της άδειας οδήγησης, ως χρόνος ισχύος λογίζεται αυτός, που έχει εκτυπωθεί στο έντυπο της άδειας.

3. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, μπορεί να ορίζεται μικρότερος χρόνος ισχύος, για λόγους υγείας του κατόχου της άδειας οδήγησης.

4. Η άδεια οδήγησης ή οι επιμέρους κατηγορίες της παύουν αυτοδικαίως να ισχύουν εφόσον:

α. λήξει η χρονική ισχύς τους ή

β. ο ενδιαφερόμενος παύει να πληροί τις ελάχιστες απαιτούμενες προδιαγραφές σωματικής και διανοητικής ικανότητας του Παραρτήματος III ή

γ. το έντυπο της άδειας οδήγησης έχει φθαρεί ή έχει αλλοιωθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να είναι δυσχερής ο έλεγχος των στοιχείων της.

5. Κατηγορίες αδειών οδήγησης που έχουν χορηγηθεί, πριν τις 19.1.2013, από κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τα κράτη Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν, και η ισχύς τους, από την ημερομηνία της αρχικής χορήγησης ή της τελευταίας ανανέωσης, είναι μεγαλύτερη αυτής των αντίστοιχων ελληνικών κατηγοριών αδειών οδήγησης, ανανεώνονται ή αντικαθίστανται, κατά περίπτωση, με την πάροδο διετίας από την ημέρα που ο κάτοχος της άδειας οδήγησης αποκτήσει την κανονική του διαμονή στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα περί ανανέωσης ή αντικατάστασης των αντίστοιχων κατηγοριών των ελληνικών αδειών οδήγησης, που έχουν εκδοθεί πριν τις 19.1.2013.»

→ παραπάνω απαιτούμενες ηλικίες για τις κατηγορίες C, CE μειώνονται στα 18 έτη και για τις κατηγορίες D και DE στα 21 έτη με την επιφύλαξη των διατάξεων περί χορήγησης Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.) σε οδηγούς των κατηγοριών αυτών. Αν ο υποψήφιος για χορήγηση της κατηγορίας AM δεν έχει συμπληρώσει την ηλικία των 18 ετών, απαιτείται επιπλέον η έγγραφη συναίνεση του προσώπου που ασκεί την επιμέλειά του, η οποία παρέχεται πάνω στην αίτηση.»

4. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παρ. 2 του άρθρου 8 του Π.Δ. 51/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά την ανταλλαγή, ο κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης δεν υποχρεούται, από τη δημοσίευση του παρόντος προεδρικού διατάγματος, να καταβάλει πάγια τέλη χαρτοσήμου και εισφορές υπέρ τρίτων. Τα τέλη αυτά και οι εισφορές καταβάλλονται κατά την ανανέωση της ελληνικής άδειας οδήγησης.»

5. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 9 του Π.Δ. 51/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για όσο χρόνο διαρκεί η ποινή του περιορισμού ή της αναστολής ισχύος ή της αφαίρεσης ή της ακύρωσης του δικαιώματος οδήγησης, επιτρέπεται η ανταλλαγή της αλλοδαπής άδειας σε ελληνική, εφόσον έχει την κανονική διαμονή του στην Ελλάδα, προκειμένου να υλοποιηθούν οι περιορισμοί αυτοί.»

6. Στο άρθρο 9 του Π.Δ. 51/2012 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Άδεια οδήγησης δεν χορηγείται σε πρόσωπο το οποίο έχει κανονική διαμονή στην Ελλάδα, αν έχει υποστεί στο έδαφος κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τη Νορβηγία, την Ισλανδία ή το Λιχτενστάιν τέτοια κύρωση, η οποία δεν του επιτρέπει να πάρει άδεια οδήγησης στο κράτος αυτό.»

7. Η παρ. 1 του άρθρου 17 του Π.Δ. 51/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στους παραβάτες των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του διατάγματος αυτού, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης από 1 μέχρι 6 μήνες.»

8. Στο Π.Δ. 51/2012 προστίθεται άρθρο 21Α ως ακολούθως:

« Άρθρο 21Α

(άρθρο 15 της Οδηγίας 2006/126/ΕΚ) Αμοιβαία Συνδρομή

→ ρμογή του ενωσιακού δικτύου αδειών οδήγησης με σκοπό την εξασφάλιση της ...πτείας και του ελέγχου κάθε κατηγορίας που χορηγείται, ανταλλάσσεται, αντικαθίσταται, ανανεώνεται ή αφαιρείται και καθορίζονται προϋποθέσεις ενημέρωσης των αλλοδαπών Αρχών.»

9. Το τρίτο εδάφιο του εθνικού κωδικού αριθμού 114 της περίπτωσης 12 της παραγράφου 3 του Παραρτήματος Ι, αντικαθίσταται ως εξής:

«Εφόσον, όμως, έχει τεθεί σε άδεια οδήγησης των παραπάνω κατηγοριών, οι οποίες χορηγήθηκαν πριν από τις 10 Σεπτεμβρίου 2008, εξακολουθεί να μεταφέρεται σε κάθε έντυπο αδειάς του Παραρτήματος Ι του διατάγματος αυτού, το οποίο έντυπο εκδίδεται σε αντικατάσταση του παλαιού εντύπου, για οποιονδήποτε λόγο, μέχρις ότου ο κάτοχος της άδειας αποκτήσει την υπηρεσία των 12 μηνών οδήγησης οπότε και διαγράφεται ο συγκεκριμένος κωδικός ή αποκτήσει Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.) αρχικής επιμόρφωσης.»

10. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του Παραρτήματος VI του Π.Δ. 51/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διάρκεια της δοκιμασίας και η απόσταση που διανύεται πρέπει να είναι επαρκείς για την αξιολόγηση των ικανοτήτων και της συμπεριφοράς που καθορίζονται στο σημείο 2 του παρόντος παραρτήματος.»

11. Οι παράγραφοι α' και δ' της περίπτωσης 2.2. της Ενότητας Α' «Ιατρική Εξέταση Υποψηφίων Οδηγών και Οδηγών» του Κεφαλαίου Α' του Παραρτήματος III του Π.Δ. 51/2012 (Α' 101) αντικαθίστανται ως εξής:

«α) Των υποψηφίων οδηγών, οι οποίοι υπερέβησαν το 65ο έτος της ηλικίας τους και πρόκειται να τους χορηγηθεί, για πρώτη φορά, άδεια οδήγησης, καθώς και των οδηγών, οι οποίοι υπερέβησαν το 80ό έτος της ηλικίας τους και πρόκειται να ανανεώσουν την άδεια οδήγησής τους.»

«δ) Των οδηγών που έχουν υποχρέωση ανανέωσης της άδειας οδήγησης εφόσον η προηγούμενη εξέτασή τους έγινε από Δ.Ι.Ε. Εξαιρούνται οι οδηγοί που εξετάστηκαν από Δ.Ι.Ε. για αρχική χορήγηση άδειας οδήγησης μετά το 65ο έτος της ηλικίας τους και οι οδηγοί με κινητικά προβλήματα, οι οποίοι αντί της Δ.Ι.Ε., μπορούν να αξιολογούνται από Κρατικό Ίδρυμα, το οποίο ασχολείται συστηματικά με το έργο αξιολόγησης ικανοτήτων οδήγησης Ατόμων με Αναπηρίες, με προβλήματα κινητικότητας ή ακρωτηριασμού άκρου-άκρων ή μικτού τύπου προβλήματα (όπως είναι το Κέντρο ΗΝΙΟΧΟΣ/Ε.Ι.Α.Α), ή το

→ Το Παράρτημα V του Π.Δ. 51/2012 (Α' 101) αντικαθίσταται ως εξής:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης οδηγών για σύνολα οχημάτων της κατηγορίας B με ρυμουλκούμενο μεγίστης επιτρεπόμενης μάζας που υπερβαίνει τα 750 kg, όταν ο συνδυασμός αυτός υπερβαίνει τα 3.500 kg και είναι μικρότερος ή ίσος των 4.250 kg (τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3).

1. Η συνολική διάρκεια της θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης των οδηγών ορίζεται σε τουλάχιστον επτά (7) ώρες.

2. Περιεχόμενο της εκπαίδευσης οδηγών.

Η εκπαίδευση των οδηγών καλύπτει τις γνώσεις, τις ικανότητες και τη συμπεριφορά όπως περιγράφονται στο στοιχείο 2 του Παραρτήματος II, καθώς και τις αντίστοιχες απαιτήσεις του στοιχείου 7 του ίδιου Παραρτήματος.

Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται:

- Στη δυναμική της κίνησης των οχημάτων, στα κριτήρια ασφαλείας, στα έλκοντα οχήματα και ρυμουλκούμενα (μηχανισμός ζεύξης), στην ορθή φόρτωση και στον εξοπλισμό ασφαλείας.

Το πρακτικό μέρος της εκπαίδευσης περιλαμβάνει τις ακόλουθες δοκιμασίες: επιτάχυνση, επιβράδυνση, οπισθοπορεία, πέδηση, απόσταση ακινητοποίησης, αλλαγή λωρίδας κυκλοφορίας, πέδηση/αποφυγή, ταλάντευση ρυμουλκούμενου, αποσύνδεση ρυμουλκούμενου από το μηχανοκίνητο όχημά του και επανασύνδεσή του, στάθμευση.

- Ο υποψήφιος πρέπει να εκτελεί το πρακτικό μέρος της εκπαίδευσης και να επιδεικνύει τις ικανότητες και τη συμπεριφορά του στους δημόσιους δρόμους.

- Τα σύνολα οχημάτων που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση εμπίπτουν στην κατηγορία της άδειας οδήγησης για την οποία έχει υποβάλει αίτηση ο ενδιαφερόμενος.»

Άρθρο 51

Εθνικό Συμβούλιο Οδικής Ασφάλειας

→ : απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ορίζονται ο Πρόεδρος και τα μέλη του Ε.Σ.Ο.Α. με τους αναπληρωτές τους.»

Άρθρο 52

Οικονομικά θέματα σχετικά με άδειες οδήγησης και πιστοποιητικά επαγγελματικής ικανότητας

1. Για τις δαπάνες της αρχικής χορήγησης άδειας οδήγησης μιας από τις κατηγορίες ΑΜ ή Α1 ή Α2 ή Α ή Β', καθώς και για την επέκταση από την κατηγορία Β σε μια από τις κατηγορίες C ή C1 ή D ή D1 καταβάλλεται το ποσό των πενήντα (50) ευρώ το οποίο και αποτελεί έσοδο του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους. Το ίδιο ποσό καταβάλλεται και για κάθε ανανέωση του δικαιώματος οδήγησης.

2. Για τη χορήγηση, ή την ανανέωση, οποιασδήποτε κατηγορίας άδειας οδήγησης, ή για την έκδοση αντιγράφου άδειας οδήγησης καταβάλλεται πάγιο τέλος χαρτοσήμου και εισφορά υπέρ τρίτων, όπως αυτά ορίζονται στις οικείες διατάξεις.

3α. Η αμοιβή των γιατρών των κρατικών νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή κρατικών κέντρων υγείας που στο πλαίσιο της ολοήμερης λειτουργίας τους (απογευματινά ραντεβού) διενεργούν την ιατρική εξέταση υποψηφίου οδηγού ή οδηγού καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Υγείας. Έως την έκδοση της ως άνω απόφασης οι ενδιαφερόμενοι καταβάλλουν την αμοιβή που προβλέπεται από τις οικείες διατάξεις.

β. Η αμοιβή που καταβάλλεται στους ιδιώτες γιατρούς που διενεργούν την ιατρική εξέταση υποψηφίου οδηγού ή οδηγού, είναι ίση με το ποσό που ισχύει κάθε φορά ως κατώτατο όριο αμοιβής των συμβεβλημένων με το Δημόσιο γιατρών για επίσκεψη στο ιατρείο τους.

γ. Το ποσό που καταβάλλεται από τον υποψήφιο οδηγό ή οδηγό για την ιατρική εξέταση από Δευτεροβάθμια Ιατρική Επιτροπή (Δ.Ι.Ε.), ισούται με το τριπλάσιο του ποσού που ισχύει κάθε φορά ως κατώτατο όριο αμοιβής των συμβεβλημένων με το Δημόσιο ιατρών για επίσκεψη στο ιατρείο τους.

Η καταβολή του ποσού αυτού δεν απαιτείται, σε περίπτωση που η ιατρική εξέταση διενεργείται μετά από παραπομπή στο πλαίσιο εφαρμογής της διάταξης της παραγράφου 8 του άρθρου 13 του ν. 2696/1999 «Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας» (Κ.Ο.Κ.)

→ ο ποσό που καταβάλλεται από τον υποψήφιο οδηγό ή οδηγό στους ιδιώτες ιατρούς που διενεργούν την ιατρική εξέταση ή το ποσό που καταβάλλεται για την ιατρική εξέταση από Δευτεροβάθμια Ιατρική Επιτροπή (Δ.Ι.Ε.), δύναται να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Υποδομών και Μεταφορών.

Όπως τροποποιήθηκε με την Παρ.4 Άρθρο 3 ΝΟΜΟΣ 4625/2019 και ισχύει από 31/8/2019
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

4. Για την αντιμετώπιση των δαπανών διεξαγωγής του έργου της εξέτασης των υποψηφίων οδηγών και οδηγών για κάθε εξέταση προσόντων και συμπεριφοράς υποψήφιου οδηγού ή οδηγού εκτός της περίπτωσης απόκτησης Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.), καθώς και για κάθε θεωρητική εξέταση, καταβάλλεται το ποσό των δέκα (10) ευρώ αντίστοιχα, το οποίο και αποτελεί έσοδο του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους.

Προκειμένου οδηγός να συμμετάσχει και σε εξετάσεις για τη χορήγηση Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας (Π.Ε.Ι.) αρχικής επιμόρφωσης, ανεξάρτητα της κατηγορίας οδήγησης που είτε κατέχει είτε θα του χορηγηθεί, καταβάλλει για κάθε θεωρητική εξέταση απόκτησης Π.Ε.Ι. (επιβατών ή εμπορευμάτων), καθώς και για κάθε εξέταση προσόντων και συμπεριφοράς οδηγού το ποσό των είκοσι (20) ευρώ αντίστοιχα, το οποίο και αποτελεί έσοδο του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους.

5. Για την εκτύπωση οποιασδήποτε κατηγορίας άδειας οδήγησης καταβάλλεται το ποσό των τριάντα (30) ευρώ το οποίο και αποτελεί έσοδο του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους.

6. Σε κάθε περίπτωση έκδοσης αντιγράφου οποιασδήποτε κατηγορίας άδειας οδήγησης λόγω απώλειας ή κλοπής, καταβάλλεται, πέραν του αναγκαίου ποσού για την εκτύπωση της άδειας και το ποσό των τριάντα (30) ευρώ, το οποίο και αποτελεί έσοδο του τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους.

Όπως τροποποιήθηκε με την Παρ.2 Άρθρο 13 ΝΟΜΟΣ 4599/2019 και ισχύει από 4/3/2019
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

7. Τα χρηματικά ποσά που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

→ ε περίπτωση ανανέωσης άδειας οδήγησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 51 /2012 (Α΄101), με χρονικό περιορισμό για ιατρικούς λόγους πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας των εξήντα πέντε (65) ετών, δεν καταβάλλονται τα παράβολα των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

Όπως προστέθηκε με το Άρθρο 43 ΝΟΜΟΣ 4599/2019 και ισχύει από 4/3/2019
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 53 **Τροποποιήσεις του Π . Δ . 74/2008 (Α΄ 112)**

1. Στο άρθρο 3 του Π.Δ. 74/2008 προστίθεται παράγραφος 3Α ως εξής:

«Οποτεδήποτε οι οδηγοί των παραπάνω εξαιρέσεων επιθυμούν να αποκτήσουν Π.Ε.Ι., υποχρεούνται να ακολουθήσουν τη διαδικασία αρχικής επιμόρφωσης.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 6 του Π.Δ. 74/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η θεωρητική εξέταση διενεργείται από δύο υπαλλήλους της οικείας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφερειακής Ενότητας, και ανήκουν τουλάχιστον στην κατηγορία ΔΕ, εφόσον έχουν απολυτήριο Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου ή ισότιμης σχολής, εκ των οποίων ο ένας, τουλάχιστον, τεχνικός. Τα μέλη της επιτροπής μαζί με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου Διευθυντή Μεταφορών της Περιφερειακής Ενότητας.»

3. Η παρ. 7 του άρθρου 6 του Π.Δ. 74/2008 (Α΄ 112) καταργείται.

4. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 7 του Π.Δ. 74/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μετά το πέρας της περιοδικής κατάρτισης, ο Διευθυντής Σπουδών της Σχολής /του Κέντρου Π.Ε.Ι. ο οποίος είναι ο αρμόδιος ως προς την κατάρτιση και την υλοποίηση του προγράμματος περιοδικής κατάρτισης του φορέα του, υπογράφει τις σχετικές βεβαιώσεις επιτυχούς παρακολούθησης των ενδιαφερομένων.»

Άρθρο 54 **Τροποποίηση του Π.Δ. 208/2002 (Α΄ 194)**

Στο άρθρο 11 του Π.Δ. 208/2002 προστίθεται παράγραφος 4 που έχει ως εξής:

εκπαιδευτικό κατηγορίας ΒΕ, υπόκειται κάθε χρόνο σε υποχρεωτική επιθεώρηση από την Ειδική Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων, η οποία εκδίδει σχετική βεβαίωση καταλληλότητας με την προϋπόθεση ότι για το έλκον όχημα δοκιμασίας της κατηγορίας Β έχει χορηγηθεί καταλληλότητα ως εκπαιδευτικό από ΚΤΕΟ.»

Άρθρο 55

Θέματα Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών

1. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 19 του Ν. 2671/1998 (Α' 289) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι Επιθεωρητές Ελεγκτές θα πρέπει να είναι μόνιμοι υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ με βαθμό τουλάχιστον Δ' και δωδεκαετή αναγνωρισμένη δημόσια υπηρεσία ή Απόφοιτοι της ΕΣΔΔ με τετραετή τουλάχιστον υπηρεσία μετά την αποφοίτησή τους, οι οποίοι έχουν διακριθεί για την επαγγελματική τους κατάρτιση, την υπηρεσιακή τους επίδοση και το ήθος τους.»

2. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 177 του Ν. 3669/2008 (Α' 116) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή και για τους Επιθεωρητές - Ελεγκτές του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.»

Άρθρο 56

Τροποποίηση του Ν. 1955/1991 (Α' 112)

Μετά την παρ. 8 του άρθρου δέκατου του Ν. 1955/1991 (Α' 112), προστίθενται νέες παράγραφοι ως ακολούθως:

«9. Στις περιπτώσεις όπου έχει ήδη κηρυχθεί αναγκαστική απαλλοτρίωση υπέρ ν.π.δ.δ. ή Ο.Τ.Α. σε διαφορετικά ακίνητα και ορισμένα από αυτά, για τα οποία δεν έχει συντελεσθεί η κηρυχθείσα απαλλοτρίωση, καθίστανται αναγκαία για την εκτέλεση των έργων που εμπίπτουν στους σκοπούς της Εταιρείας, είναι δυνατή ως προς τα ακίνητα αυτά, η μεταβολή του προσώπου του υπέρ ου η κηρυχθείσα απαλλοτρίωση, υπέρ της Εταιρείας και των σκοπών της. Η εν λόγω μεταβολή επέρχεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και των Υπουργών που εποπτεύουν τα εμπλεκόμενα νομικά πρόσωπα, που δημοσιεύεται στην

→ Η Εταιρεία στην παραπάνω περίπτωση υπεισέρχεται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, ως προς τα ακίνητα αυτά, δικαιούμενη να παρεμβαίνει κυρίως σε κάθε στάδιο δίκης που διεξάγεται για τη συγκεκριμένη αναγκαστική απαλλοτρίωση, χωρίς έγγραφη προδικασία, με δήλωση που καταχωρείται στα πρακτικά.

11. Σε περίπτωση που κατ' εφαρμογή των ανωτέρω, η Εταιρεία καταστεί το υπέρ ου η απαλλοτρίωση πρόσωπο, η συντέλεση της απαλλοτρίωσης γίνεται με δαπάνη της Εταιρείας και η απαλλοτρίωση θεωρείται ότι συντελέσθηκε υπέρ αυτής.»

Άρθρο 57 **Επιχορήγηση ENISA**

Για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του, ο Οργανισμός δύναται να επιχορηγείται, για το έτος 2013 και εφεξής, με πίστωση του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ορίζεται το ύψος της επιχορήγησης και η διαδικασία εκταμίευσης του σχετικού ποσού. Οι πράξεις επιχορήγησης του Οργανισμού για την κάλυψη των στεγαστικών του αναγκών κατά το τρέχον έτος ισχύουν από την έκδοσή τους και εφεξής.

Άρθρο 58

1. Η παρ. 6 του άρθρου 3 του Ν. 4013/2011 (Α' 204) αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η θητεία των μελών παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι το διορισμό νέων. Ο χρόνος παράτασης της θητείας δεν μπορεί να υπερβεί σε κάθε περίπτωση τους έξι (6) μήνες. Η Αρχή μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί, όχι όμως πέρα από ένα εξάμηνο, εάν κάποια από τα μέλη της εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή απολέσουν την ιδιότητα βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον τα αναπληρωματικά μέλη αυτών και τα λοιπά τακτικά μέλη επαρκούν για το σχηματισμό απαρτίας.»

Η παρούσα παράγραφος ισχύει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του Ν. 4146/2013 (Α' 90).

2. Η παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 4013/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα μέλη της Αρχής κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδησή τους.

→ ...του ή έμμισθου δημόσιου ή δικηγορικού λειτουργήματός τους ή οποιασδήποτε ...ης επαγγελματικής δραστηριότητας. Τα μέλη πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης που κατέχουν οποιαδήποτε έμμισθη θέση στο Δημόσιο, απαλλάσσονται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, από την υποχρέωση άσκησης των καθηκόντων της θέσης τους.

Τα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής δεν επιτρέπεται να ασκούν οποιοδήποτε έμμισθο ή άμισθο δημόσιο λειτουργήμα ή οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα που δεν συμβιβάζεται με την ιδιότητα και τα καθήκοντα μέλους της Αρχής. Ιδίως δεν επιτρέπεται να παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο της ελεύθερης άσκησης του επαγγέλματος ή λειτουργήματός τους σε αναθέτουσες αρχές ή σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία συμμετέχουν σε διαγωνισμούς ή συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις. Δεν συνιστά ασυμβίβαστο για τα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής η άσκηση διδακτικών καθηκόντων μέλους Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. με καθεστώς πλήρους ή μερικής απασχόλησης και η άσκηση καθηκόντων μέλους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Τα μέλη της Αρχής, τακτικά και αναπληρωματικά, δεν επιτρέπεται, για πέντε (5) έτη μετά τη λήξη της θητείας τους να παρέχουν υπηρεσία με έμμισθη εντολή ή με οποιαδήποτε έννομη σχέση, σε εταιρία ή επιχείρηση επί των υποθέσεων εκείνων, τις οποίες οι ίδιοι χειρίστηκαν ή επί των οποίων είχαν συμμετάσχει στη λήψη απόφασης κατά τη διάρκεια της θητείας τους.»

3. Το άρθρο 4 του Π.Δ. 43/2013 (Α' 80) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι αναγκαίες για τη λειτουργία της ΕΑΑΔΗΣΥ και την εκπλήρωση της αποστολής της, πιστώσεις, εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό της.»

4. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 12 του Π.Δ. 123/2012 (Α' 216) αντικαθίσταται ως εξής:

«Στο Περιφερειακό Γραφείο Θεσσαλονίκης κατανέμονται τέσσερις (4) από τις υφιστάμενες ή συνιστώμενες με το παρόν θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού ειδικοτήτων οικονομολόγου ή νομικού ή μηχανικού, ένας εκ των οποίων θα προΐσταται του Περιφερειακού Γραφείου. Η θέση του Προισταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Θεσσαλονίκης αντιστοιχεί σε θέση Προϊσταμένου Τμήματος της Αρχής. Στο Περιφερειακό Γραφείο Θεσσαλονίκης κατανέμεται και μία υφιστάμενη θέση μόνιμου προσωπικού κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού.»

→ ιτά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, η επιλογή γίνεται κατά προτεραιότητα από το προσωπικό που υπηρετεί στην Αρχή κατά το χρόνο της επιλογής.»

6. Το εδάφιο έκτο της παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 4013/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3978/2011 (Α΄ 137), στις συμβάσεις που εξαιρούνται από το νόμο αυτόν σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 24 αυτού, καθώς και στις συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων που συνάπτονται από τις Αρχές Εξωτερικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών και από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών και χαρακτηρίζονται ως απόρρητες ή η σύναψη και εκτέλεσή τους πρέπει να συνοδεύονται από ιδιαίτερα μέτρα ασφάλειας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του καθ΄ ύλην αρμόδιου Υπουργού ορίζονται ειδικότερα οι συμβάσεις που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος σύμφωνα με τα ανωτέρω.»

Άρθρο 59

Στην παρ. 4 του άρθρου πέμπτου του Ν. 2436/1996 (Α΄ 192) προστίθενται περιπτώσεις ι΄ και ια΄ ως εξής:

«ι. Δαπάνες για αποζημίωση κρατικών ή ιδιωτικών εργαστηρίων που διενεργούν ελέγχους σε δείγματα οργάνων μέτρησης ή σε δείγματα προϊόντων που αποστέλλονται από τη Διεύθυνση Μετρολογίας της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

ια. Αγορά δειγμάτων καυσίμων και άλλων προϊόντων για τη διενέργεια ποσοτικών ή μετρολογικών ελέγχων από τη Διεύθυνση Μετρολογίας της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.»

Άρθρο 60

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 3897/2010 (Α΄ 208), που έχει προστεθεί στην παρ. 6 του άρθρου 1 του Ν.Δ. 511/1970 (Α΄ 91), όπως ισχύει μετά την

→ εγκαταστάσεις διάθεσης υγρών και αερίων καυσίμων, συνεργείων οχημάτων, πλυντηρίων-λιπαντηρίων και χώρων στάθμευσης που εξυπηρετούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς των εταιρειών ΟΣΥ ΑΕ και ΣΤΑΣΥ ΑΕ και αυτών που υπάγονται στο Ν. 2963/2001 (Α' 268), καθώς και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των επιχειρήσεών τους, καθώς και υφιστάμενες μονάδες τεμαχισμού και συμπίεσης ογκωδών αντικειμένων και βιομάζας, που χωροθετούνται εντός των αμαξοστασίων τους, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων παραμένουν και λειτουργούν ως έχουν, επί πέντε (5) έτη από την ισχύ του παρόντος, εφόσον διαθέτουν πιστοποιητικό πυρασφάλειας.»

Άρθρο 61

1. Η παρ. 1 του άρθρου 43 του Ν. 4049/2012 (Α' 35) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την αντιμετώπιση των εκτάκτων εξόδων και των πάσης φύσεως πρόσθετων δαπανών, που προκαλούνται από την πραγματοποίηση ομαδικών επισκέψεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, μετά τη λήξη του προκαθορισμένου ωραρίου λειτουργίας τους, προκαταβάλλεται στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (Τ.Α.Π.Α.), από τους οικείους διοργανωτές, ανταποδοτικό τέλος, η διαχείριση του οποίου, προς κάλυψη των σχετικών έκτακτων εξόδων και πρόσθετων δαπανών, γίνεται από το ανωτέρω Ταμείο. Το ύψος του ανταποδοτικού τέλους του προηγούμενου εδαφίου, κατ' αναλογία προς τα προκαλούμενα έκτακτα έξοδα και πρόσθετες δαπάνες για την εκτός ωραρίου λειτουργία των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, καθορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Αναπληρωτή Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. Με όμοια απόφαση μπορεί να γίνεται αναπροσαρμογή του ανταποδοτικού τέλους του προηγούμενου εδαφίου.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν. 4109/2013 (Α' 16) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του «Ταμείου Διαχείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων» (Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε.) που καταργείται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου μεταφέρεται στα εποπτευόμενα από τον Αναπληρωτή Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, υπό την επωνυμία: «Εθνικό Θέατρο», «Εθνική Λυρική Σκηνή», «Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης», «Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου» και «Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών».

Πολιτισμού και Αθλητισμού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αντιστοιχία προς τις λειτουργικές ανάγκες κάθε νομικού προσώπου.

Με απόφαση του ίδιου Υπουργού, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το ανωτέρω προσωπικό αποσπάται, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, στη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Γενικής Γραμματείας Πολιτισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και, συγχρόνως, διατίθεται προς κάλυψη των αναγκών των Επιστημονικών Επιτροπών (Ε.Ε.) της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, όπου και παρέχει τις υπηρεσίες του.

Η απόσπαση και διάθεση του ίδιου προσωπικού λήγει ταυτόχρονα με την κατάργηση των Επιστημονικών Επιτροπών κατά την παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτόν εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του Αναπληρωτή Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Η μισθοδοσία του προσωπικού κατά τη διάρκεια της απόσπασης και διάθεσης βαρύνει τον προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Πολιτισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού.

3. Η περίπτωση α΄ της παρ. 3 του άρθρου 3 του Ν. 4109/2013 καταργείται. Οι περιπτώσεις β΄ και γ΄ της παραγράφου αυτής αναριθμούνται σε περιπτώσεις α΄ και β΄.

4. Μετά το τέλος του εδαφίου της περίπτωσης β΄ της παρ. 13 του άρθρου 10 του Ν. 3207/2003 (Α΄ 302) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο Διευθυντής Δημοτικού Ωδείου μπορεί να διευθύνει και τα Παραρτήματά του, ανεξαρτήτως αριθμού, εφόσον εδρεύουν εντός των ορίων του ίδιου Δήμου».

5. Η παρ. 21 του άρθρου 3 του Ν. 2273/1994 (Α΄ 223) αντικαθίσταται ως εξής:

«21. Η διαχειριστική χρήση των Θεάτρων αρχίζει την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους και τελειώνει την 31η Δεκεμβρίου του έτους αυτού. Ειδικά, η διαχειριστική χρήση που άρχισε την 1η Σεπτεμβρίου 2012 λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2013, δηλαδή έχει υπερδωδεκάμηνη διάρκεια.»

Άρθρο 62

1. α) Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου περιέρχονται άνευ ανταλλάγματος στο Δημόσιο κατά πλήρη κυριότητα οι παρόδιες εκτάσεις του τμήματος του οδικού

→ από το Δημόσιο στην Ανώνυμη Εταιρεία Εκμετάλλευσης και Διαχείρισης Ελληνικών Οδικών Αυτοκινητοδρόμων Α.Ε. με το διακριτικό τίτλο Τ.Ε.Ο. Α.Ε., δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2938/2001 (Α' 178), στις οποίες περιλαμβάνονται και τα στοιχεία που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της ανωτέρω παραγράφου.

β) Η ανωτέρω μεταβίβαση συντελείται από της μεταγραφής του αποσπάσματος της απογραφής που διενεργήθηκε, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 5 του ανωτέρω νόμου, κατά το τμήμα της που περιέχει περιγραφή των δια του παρόντος μεταβιβαζόμενων ακινήτων και εμπραγμάτων δικαιωμάτων. Η μεταγραφή πραγματοποιείται ατελώς από το Δημόσιο το αργότερο εντός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

γ) Οι μεταβιβάσεις και μεταβολές του παρόντος άρθρου απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά, καθώς και δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου.

δ) Ως αξία για την αναδιαμόρφωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τ.Ε.Ο. Α.Ε., μετά την ανωτέρω μεταβίβαση, λαμβάνεται η αξία στην οποία τα μεταβιβαζόμενα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου περιουσιακά στοιχεία αποτιμήθηκαν, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 5 του Ν. 2938/2001.

2. Η επιβολή διοδίων τελών επί του αυτοκινητοδρόμου της Εγνατίας Οδού, όπως αυτός αποτυπώνεται στο παράρτημα Α του ν. 3481/2006 (Α 162), καθώς και επί των καθέτων αυτού οδικών αξόνων μεταξύ των ανισόπεδων κόμβων (Α/Κ):

(α) Α/Κ Σιάτιστας έως το Μεθοριακό Σταθμό Κρυσταλλοπηγής,

(β) Α/Κ Λαγκαδά/Σερρών έως το Μεθοριακό Σταθμό Προμαχώνα και

(γ) Α/Κ Χαλάστρας έως τον Μεθοριακό Σταθμό Ευζώνων, πραγματοποιείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Με την ως άνω απόφαση καθορίζονται οι θέσεις λειτουργίας των σταθμών διοδίων, το ύψος των επιβαλλομένων διοδίων τελών ανά κατηγορία οχημάτων και ανά σταθμό διοδίων, ο τρόπος είσπραξης κατά ΚΕΔΕ και ο χρόνος έναρξης είσπραξης των τελών.

Όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 22 ΝΟΜΟΣ 4233/2014 και ισχύει από 29/1/2014
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 63

Συμπλήρωση του άρθρου 30 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων (Ν. 3669/2008)

→ . Στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο αυτόν, όπως κάθε φορά ισχύει.»

Άρθρο 64 **Διαδικασία Διαιτησίας**

Στο Ν. 3614/2007 (Α' 267) προστίθεται άρθρο 25Α ως εξής:

« Άρθρο 25Α **Διαδικασία Διαιτησίας**

1. Στις συγχρηματοδοτούμενες Συμβάσεις Δημοσίων Έργων στις οποίες Κύριος του Έργου ή/και Φορέας Κατασκευής είναι δημόσια επιχείρηση του Ν. 3429/2005, στις οποίες ως διαδικασία επίλυσης διαφορών προβλέπονται οι διατάξεις των άρθρων 76 και 77 του Ν. 3669/2008 ή των άρθρων 12 και 13 του Ν. 1418/1984, όλες οι διαφορές που ανακύπτουν μεταξύ του Κυρίου του Έργου ή/και του Φορέα Κατασκευής και του Αναδόχου από την εφαρμογή ή ερμηνεία της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου ή με αφορμή αυτή, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της, από τη θέση σε ισχύ της παρούσας και εφεξής, δύνανται, με επιλογή του Κυρίου του Έργου ή του Αναδόχου, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 3, να επιλύονται με τη διαδικασία Διαιτησίας που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του παρόντος.
  2. Στις Διακηρύξεις που θα προκηρυχθούν μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας, σχετικώς με συγχρηματοδοτούμενες Συμβάσεις Δημοσίων Έργων μπορεί να προβλέπεται για την επίλυση των διαφορών η εφαρμογή, κατ' επιλογή είτε των διατάξεων των άρθρων 76 και 77 του Ν. 3669/2008 είτε της διαδικασίας Διαιτησίας του παρόντος άρθρου.
  3. Η επιλογή της διαδικασίας Διαιτησίας του παρόντος άρθρου γίνεται με έγγραφη δήλωση - πρόταση, κοινοποιούμενη πάντοτε με Δικαστικό Επιμελητή, στον αντισυμβαλλόμενο και στον εποπτεύοντα τον Κύριο του Έργου. Υπουργό, επί της όποιας, αποφαινεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας 30 ημερών ο ως άνω Υπουργός. Όλες οι ως άνω διαφορές, για την επίλυση των οποίων τα συμβαλλόμενα Μέρη επέλεξαν κατά τα ανωτέρω την προσφυγή στη διαδικασία της Διαιτησίας του παρόντος άρθρου θα επιλύονται σύμφωνα με τις κατωτέρω διατάξεις.
- Εφόσον τα συμβαλλόμενα Μέρη επιλέξουν εγγράφως, κατά τα ανωτέρω, την προσφυγή στη διαδικασία Διαιτησίας, η διαδικασία αυτή, όπως περιγράφεται στις παραγράφους 4

→) Ανάδοχος πριν προσφύγει στη διαδικασία Διαιτησίας, οφείλει να υποβάλλει Ένσταση. Η Ένσταση ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, αφότου ο Ανάδοχος έλαβε πλήρη γνώση της πράξης ή παράλειψης του αντισυμβαλλόμενου Μέρους, που προσβάλλει έννομο συμφέρον του και ασκείται με επίδοση από τον Ανάδοχο σχετικού εγγράφου με δικαστικό επιμελητή προς το αντισυμβαλλόμενο Μέρος, όπως εκπροσωπείται νομίμως. Το αντισυμβαλλόμενο Μέρος υποχρεούται, εντός δύο (2) μηνών από την προς αυτό επίδοση της Ένστασης, να εκδώσει και κοινοποιήσει με δικαστικό επιμελητή προς τον Ανάδοχο τη σχετική απόφασή του. Σε περίπτωση που η Ένσταση απορριφθεί στο σύνολό της ή μερικώς ή παρέλθει άπρακτη η ως άνω προθεσμία, ο Ανάδοχος μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία της Διαιτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5. Η προθεσμία για την άσκηση Ένστασης και η προθεσμία για την έκδοση Απόφασης επί της Ένστασης, αναστέλλουν την προθεσμία προσφυγής στη διαδικασία της Διαιτησίας. Η άσκηση Ένστασης ή η διεξαγωγή διαδικασίας Διαιτησίας δεν αναστέλλει την εκτέλεση των συμβατικών εργασιών της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου. Κατ' εξαίρεση, ο Ανάδοχος δεν υποχρεούται να υποβάλλει Ένσταση, για όσες διαφορές έχουν ήδη ανακύψει μέχρι την κατά τα ως άνω επιλογή της διαδικασίας Διαιτησίας, για τις οποίες έχει ήδη απορριφθεί, ρητώς ή σιωπηρώς, ένσταση του Αναδόχου, υποβληθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 ή του άρθρου 12 του Ν. 1418/1984.

5. Κάθε Μέρος που θεωρεί ότι υπάρχει διαφορά προς επίλυση μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία Διαιτησίας εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης προς αυτό της απόφασης του αντισυμβαλλόμενου Μέρους επί της Ένστασης ή της απράκτου παρόδου της δίμηνης προθεσμίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, με την κατάθεση αίτησης περί υποβολής της διαφοράς σε Διαιτησία του που κοινοποιείται στο άλλο Μέρος. Η αίτηση αυτή περιέχει σαφή περιγραφή της διαφοράς και ορισμό Διαιτητή για λογαριασμό του προσφεύγοντος. Αντίγραφο της αίτησης κοινοποιείται υποχρεωτικά προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο οποίος θα διεξάγει και τη σχετική κλήρωση της παραγράφου 7.

6. Το Διαιτητικό Δικαστήριο αποτελείται από τρεις (3) Διαιτητές. Το κάθε Μέρος θα ορίζει ένα Διαιτητή. Σε περίπτωση μη διορισμού Διαιτητή από τον καθ' ου η αίτηση εντός οκτώ (8) ημερών από την προς αυτόν επίδοση της αίτησης περί υποβολής της διαφοράς σε Διαιτησία, ο δεύτερος Διαιτητής θα ορίζεται για λογαριασμό του καθ' ου από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη της σχετικής αίτησης του αιτούντος.

→ Συμβουλο Επικρατείας, περιλαμβανομένων του Προέδρου και των Αντιπροέδρων.

8. Η Διαιτησία διεξάγεται στην Αθήνα, στην ελληνική γλώσσα και διέπεται από τις διατάξεις 867 έως 903 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το Δικαστήριο εφαρμόζει τους όρους της παρούσας και τις διατάξεις της κείμενης Ελληνικής Νομοθεσίας. Η απόφαση λαμβάνεται υπό των Διαιτητών κατά πλειοψηφία. Το διαιτητικό Δικαστήριο δικαιούται, στο πλαίσιο εκκρεμούσας σε αυτό διαφοράς, να διατάσσει τη διενέργεια σχετικής πραγματογνωμοσύνης και να εκδίδει και αποφάσεις προσωρινής αναστολής.

9. Η διαιτητική απόφαση καθορίζει τις δαπάνες της Διαιτησίας και της πραγματογνωμοσύνης, κατά περίπτωση και την κατανομή τους στα Μέρη. Η απόφαση εκδίδεται το συντομότερο δυνατό και πάντως όχι πέραν των τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία διορισμού του Επιδιαιτητή. Το διαιτητικό Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήσεως εκατέρου των Μερών ή με πρωτοβουλία του, να παρατείνει την εν λόγω προθεσμία για σπουδαίο λόγο.

10. Η διαιτητική απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα και είναι δεσμευτική και για τα δύο Μέρη, τα οποία ρητά αναλαμβάνουν την υποχρέωση άμεσης συμμόρφωσής τους προς αυτή. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται αγωγή ακύρωσης της διαιτητικής αποφάσεως για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 897 του Κ.Πολ.Δ. Αν από την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης πιθανολογείται κίνδυνος βλάβης της οποίας η αποκατάσταση είναι ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη μπορεί να διαταχθεί μετά από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ολική ή μερική αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης με τον όρο παροχής ανάλογης εγγύησης ή χωρίς εγγύηση αν η αγωγή ακυρώσεως είναι προδήλως βάσιμη ή να εξαρτηθεί η εκτέλεση της απόφασης από την παροχή εγγύησης του νικήσαντος διαδίκου.

11. Σε περίπτωση μη συμμετοχής κατά τη διαιτητική διαδικασία ή μη υπογραφής για οποιοδήποτε λόγο της διαιτητικής απόφασης από Διαιτητή, αρκεί η μνεία του γεγονότος αυτού στην απόφαση, η οποία υπογράφεται πάντοτε από τον Επιδιαιτητή.

12. Η προσφυγή στη διαδικασία Διαιτησίας δεν αίρει τη δυνατότητα των Μερών να επιδιώξουν παράλληλα τη συμβιβαστική επίλυση της μεταξύ τους διαφοράς, χωρίς αυτές οι προσπάθειες επίλυσης να έχουν ως αποτέλεσμα την αναστολή της εν λόγω διαδικασίας ή των προθεσμιών της, εκτός ρητής αντίθετης έγγραφης συμφωνίας των Μερών.

^ -> ιοσίων Έργων, από την εφαρμογή ή ερμηνεία της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου ή με αφορμή αυτή, μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος άρθρου, εφόσον για τις διαφορές αυτές δεν έχει ήδη λάβει χώρα η επ' ακροατηρίω συζήτηση της τυχόν ασκηθείσης προσφυγής του Αναδόχου ενώπιον Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 77 του Ν. 3669/2008 ή του άρθρου 13 του Ν. 1418/1984.

β) Για όσες από τις ως άνω Συμβάσεις Δημοσίου Έργου δεν έχουν ανακύψει διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών μέχρι τη θέση σε ισχύ της παρούσας, για τις διαφορές που τυχόν ανακύψουν εφεξής, η επιλογή των Μερών της παραγράφου 3 για την προσφυγή στη διαδικασία διαιτησίας θα εκδηλούται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την έγγραφη δήλωση της πρώτης διαφοράς. Εφόσον για την πρώτη διαφορά, που ανακύψει μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, τα συμβαλλόμενα Μέρη επιλέξουν κατά τα ανωτέρω την προσφυγή στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται με τις διατάξεις της παρούσας, η διαδικασία αυτή θα εφαρμόζεται πλέον και για όλες τις υπόλοιπες ως άνω διαφορές μεταξύ των συμβαλλόμενων Μερών.

γ) Για όσες από τις ως άνω Συμβάσεις Δημοσίου Έργου έχουν ήδη ανακύψει διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών μέχρι τη θέση σε ισχύ της παρούσας, για τις εν λόγω ανακύψασες διαφορές, η επιλογή των Μερών για την προσφυγή στη διαδικασία διαιτησίας θα εκδηλούται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από τη θέση σε ισχύ της παρούσας. Στην περίπτωση αυτή, στην ως άνω συμφωνία των συμβαλλόμενων Μερών για την επιλογή της προβλεπόμενης με τις διατάξεις της παρούσας διαδικασίας επίλυσης διαφορών, υπό την επιφύλαξη της διατάξεως της περίπτωσης α' της παραγράφου αυτής, θα περιλαμβάνεται και σχετική δήλωση του Αναδόχου του Δημόσιου Έργου, με την οποία θα παραιτείται από κάθε τυχόν ήδη ασκηθείσα εκ μέρους του ένσταση, αίτηση θεραπείας ή προσφυγή, καθώς και ότι θα προβεί εντός ευλόγου χρόνου σε κάθε απαιτούμενη προς τούτο ενέργεια ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου ή της αρμόδιας Αρχής».

Άρθρο 65

Δευτερεύουσες θέσεις εκπομπής ραδιοφωνικών σταθμών

1. Μέχρι την έκδοση από το Ε.Σ.Ρ. της προκήρυξης της παρ. 7 του άρθρου 8 του ν. 3592/2007 (Α` 161), οι ραδιοφωνικοί σταθμοί που νοούνται ως νομίμως λειτουργούντες, σύμφωνα με την περίπτωση β` της παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 3592/2007, δύνανται να χρησιμοποιούν και δευτερεύουσες θέσεις εκπομπής, πέραν των προβλεπόμενων στη σχετική άδεια ή στη βεβαίωση που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 53 του ν. 2778/1999 (Α` 295) ή στην αίτηση για χορήγηση της βεβαίωσης ή σε κάθε άλλο έγγραφο

→ κάλυψη του νομού τον οποίο καλύπτουν. Οι δευτερεύουσες θέσεις εκπομπής επιτρέπεται να βρίσκονται σε θέση και εντός νομού γειτονικού αυτού που αναφέρεται στη βεβαίωση, που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 53 του ν. 2778/1999, με σκοπό την αποκλειστική κάλυψη του νομού της βεβαίωσης νομίμου λειτουργίας και όχι την επέκταση της κάλυψης πέραν αυτού. Μετά την έκδοση της προκήρυξης του προηγούμενου εδαφίου, οι ανωτέρω ραδιοφωνικοί σταθμοί εξακολουθούν να δύνανται να χρησιμοποιούν και δευτερεύουσες θέσεις εκπομπής, εφόσον υποβάλουν αίτηση συμμετοχής στη σχετική διαγωνιστική διαδικασία και μέχρι την έκδοση των σχετικών αδειών ή απορριπτικών αποφάσεων από το Ε.Σ.Ρ., σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 3592/2007.

Όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 Άρθρο 64 ΝΟΜΟΣ 4313/2014 και ισχύει από 17/12/2014
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

2. Η κατά τα ανωτέρω χρήση δευτερευουσών θέσεων εκπομπής επιτρέπεται μετά από χορήγηση βεβαίωσης υποβολής σχετικής δήλωσης στη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται η απρόσκοπτη και ασφαλής λειτουργία κάθε άλλου νομίμως λειτουργούντος δικτύου ή υπηρεσίας.

Όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 Άρθρο 64 ΝΟΜΟΣ 4313/2014 και ισχύει από 17/12/2014
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

3. Για τη χορήγηση της βεβαίωσης της προηγούμενης παραγράφου ο ενδιαφερόμενος φορέας υποβάλλει δήλωση στη Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων αίτηση για τη χρήση συγκεκριμένων θέσεων εκπομπής, συνοδευόμενη από τεχνική μελέτη, με την οποία τεκμηριώνεται ότι δεν δημιουργούνται επιζήμιες παρεμβολές στους διαύλους συχνοτήτων της ΝΕΡΙΤ Α.Ε., στις επικοινωνίες των Ενόπλων Δυνάμεων, της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, καθώς και σε κάθε άλλο νομίμως λειτουργούντα σταθμό, δίκτυο ή υπηρεσία. Η τεχνική μελέτη θα πρέπει κατ' ελάχιστο να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

α) διάγραμμα ακτινοβολίας κεραιοσυστήματος,

β) ισχύ εκπομπής (eirp),

γ) θεωρητική πεδιοκάλυψη της δευτερεύουσας θέσης εκπομπής, με βάση κατάλληλο αναγνωρισμένο πρότυπο,

→ τροποθέσεις της ως άνω τεχνικής μελέτης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 Άρθρο 64 ΝΟΜΟΣ 4313/2014 και ισχύει από 17/12/2014
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

4. Η ισχύς εκπομπής (eirp) από δευτερεύουσες θέσεις εκπομπής δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει την ισχύ της θέσης εκπομπής από την οποία κάθε ραδιοφωνικός σταθμός εξέπεμπε ήδη, σύμφωνα με τη σχετική άδεια ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας ή τη βεβαίωση νόμιμης λειτουργίας και τους οικείους χάρτες συχνοτήτων. Επιπλέον, η συχνότητα εκπομπής από δευτερεύουσες θέσεις εκπομπής πρέπει να είναι συχνότητα για την οποία ο σταθμός έχει λάβει σχετική άδεια ή βεβαίωση από το ΕΣΡ.

Όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 Άρθρο 64 ΝΟΜΟΣ 4313/2014 και ισχύει από 17/12/2014
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

5. Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί της παραγράφου 1 μπορούν να υποβάλουν δήλωση για τη χορήγηση βεβαίωσης χρήσης δευτερεύουσας θέσης εκπομπής εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η έκδοση βεβαίωσης υποβολής δήλωσης θα γίνει συνολικά μετά τη λήξη της προαναφερθείσας προθεσμίας και μέχρι τότε δεν επιβάλλονται ούτε εφαρμόζονται κυρώσεις για τις ήδη εγκατεστημένες θέσεις εκπομπής, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι όροι του παρόντος άρθρου. Μέχρι την αδειοδότηση από το ΕΣΡ, οι ως άνω ραδιοφωνικοί σταθμοί επιτρέπεται να εκπέμπουν στις κατά τα ως άνω δηλωθείσες δευτερεύουσες θέσεις, οι οποίες νοούνται ως νομίμως λειτουργούσες, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι όροι του παρόντος άρθρου, όπως εκάστοτε ισχύει, και εφόσον δεν δημιουργούνται παρεμβολές στους διαύλους συχνοτήτων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, των Ενόπλων Δυνάμεων, της Δημόσιας Τηλεόρασης και κάθε άλλου νομίμως λειτουργούντος δικτύου.

Όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 Άρθρο 64 ΝΟΜΟΣ 4313/2014 και ισχύει από 17/12/2014
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

6. Σε περίπτωση μη χορήγησης της ανωτέρω έγκρισης, καθώς και κάθε περίπτωση χρήσης δευτερευουσών θέσεων εκπομπής κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος, επιβάλλονται οι κατά νόμο προβλεπόμενες κυρώσεις.

7. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 15 του άρθρου 6 του Ν. 2328/1995 (Α'159) μετά τη φράση «για πέντε (5) το πολύ ώρες κάθε ημέρας» προστίθεται η φράση «με την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο της δικτύωσης θα αναφέρεται ανά μισή ώρα εκπομπής ο

→ ε περίπτωση παρεμβολής διαπιστωμένης από την Ε.Ε.Τ.Τ. ανάμεσα σε εκπομπή δευτερεύουσας θέσης και εκπομπή κύριας θέσης διαφορετικών ραδιοφωνικών σταθμών προστατεύεται η κύρια θέση ενώ ο ραδιοφωνικός σταθμός του οποίου η δευτερεύουσα θέση δημιουργεί παρεμβολή σε πρωτεύουσα καλείται όπως άρει την παρεμβολή.

Όπως προστέθηκε με την παρ.2 Άρθρο 64 ΝΟΜΟΣ 4313/2014 και ισχύει από 17/12/2014
Δες την εξέλιξη της παραγράφου

Άρθρο 66

Τροποποίηση του άρθρου 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων (Ν. 3669/2008)

1. Το σημείο i της περίπτωσης ε' της παρ. 8 του άρθρου 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων που κυρώθηκε με το Ν. 3669/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«i. Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (Ι.Κ. προς το Σύνολο Υποχρεώσεων (Σ.Υ.). Ως Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (Ι.Κ.) λαμβάνεται το μέγεθος που αναφέρεται στο σκέλος του παθητικού της εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικής επιχείρησης, ως «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων», μετά την αφαίρεση των Ειδικών Αφορολόγητων Αποθεματικών Τεχνικών Επιχειρήσεων, στο τμήμα αυτών που δεν έχει φορολογηθεί, του Οφειλόμενου Κεφαλαίου και των «ποσών που προορίζονται για Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου». Τα πιο πάνω οικονομικά στοιχεία προκύπτουν από την οικονομική κατάσταση του προηγούμενου έτους ή από προσωρινή οικονομική κατάσταση που βεβαιώνεται από ορκωτό ελεγκτή και δημοσιεύεται πριν από την υποβολή της αίτησης. Για το διαχωρισμό των Ειδικών Αφορολόγητων Αποθεματικών Τεχνικών Επιχειρήσεων και τον προσδιορισμό του τμήματος που έχει φορολογηθεί και δεν αφαιρείται από το «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων», απαιτείται ειδική βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή.

Ως Σύνολο Υποχρεώσεων ορίζεται το άθροισμα των βραχυπρόθεσμων και των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης, με εξαίρεση τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που δεν αφορούν τραπεζικό δανεισμό, όπως αυτές προσδιορίζονται από βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή, αφαιρουμένων των βεβαιωμένων από ορκωτό ελεγκτή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από δημόσιες συμβάσεις έργων.».

2. Τα δεύτερο εδάφιο του σημείου ii της περίπτωσης ε' της παρ.8 του άρθρου 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων, που κυρώθηκε με το Ν. 3669/2008, αντικαθίσταται ως εξής:

→ Ι παρ. 9 του άρθρου 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων που κυρώθηκε με το Ν. 3669/2008, αντικαθίσταται, ως εξής:

«9. Οι δείκτες βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 99 του παρόντος Κώδικα, ελέγχονται ετησίως με την υποβαλλόμενη έκθεση δραστηριότητας και πρέπει να τηρούνται και κατά την τακτική και κατά την έκτακτη αναθεώρηση των επιχειρήσεων του Μ.Ε.ΕΠ.

Ειδικά και μόνο για την πρώτη εφαρμογή της παρούσας ρύθμισης και σε ό,τι αφορά στην υποβαλλόμενη έκθεση δραστηριότητας, δίνεται η δυνατότητα σε εργοληπτική επιχείρηση η οποία δεν καλύπτει τα ελάχιστα όρια δεικτών βιωσιμότητας, να υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία, εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της υποχρέωσης υποβολής της, οικονομικές καταστάσεις βεβαιωμένες από ορκωτό ελεγκτή από τις οποίες να προκύπτει η κάλυψη των ελάχιστων ορίων των δεικτών βιωσιμότητας.

Σε περίπτωση μη τήρησης των ελάχιστων ορίων των δεικτών κατά τα ανωτέρω, ακολουθείται η διαδικασία έκτακτης αναθεώρησης με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας, η οποία ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας.

Σε περίπτωση υποβιβασμού ή διαγραφής λόγω μη τήρησης των ως άνω αναφερομένων δεικτών, μετά την έκτακτη αναθεώρηση, οι εργοληπτικές επιχειρήσεις δύνανται να επανακαταταχθούν, κάνοντας χρήση του συντελεστή κατάταξης Γ΄ της τάξης πτυχίου που κατείχαν προ του υποβιβασμού ή διαγραφής τους, υποβάλλοντας στην αρμόδια Υπηρεσία αίτηση για έκτακτη αναθεώρηση με τα στοιχεία των οικονομικών τους καταστάσεων της επόμενης οικονομικής τους χρήσης.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορεί να ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία της παρούσας παραγράφου.»

4. Στο άρθρο 100 της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων, που κυρώθηκε με το Ν. 3669/2008, προστίθεται παράγραφος 11 ως εξής:

«11. Όπου στις διατάξεις περί Μ.Ε.ΕΠ. γίνεται αναφορά για προσωρινές οικονομικές καταστάσεις, αυτές υποχρεωτικά θα έχουν συνταχθεί στο τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο, πριν την υποβολή της αίτησης.»

Στην παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 3908/2011 (Α' 8) προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής:

«στ. Για επενδυτικά σχέδια που αφορούν ανάπτυξη γενοσήμων και βιοϊσοδυνάμων προϊόντων φαρμάκων, μορφών και συσκευών χορήγησης φαρμάκων, ενισχυόμενες δαπάνες αποτελούν οι δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει σχετικά με την προπαραγωγή, συμβατότητα εκδόχων, αξιολόγηση μεθόδων ανάλυσης, σχετικά με την ανάδειξη της ομοιότητας με το προϊόν αναφοράς, σταθερότητας και βιοϊσοδυναμίας και σχετικά με πιστοποίηση, δαπάνες συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ελέγχου ποιότητας, δαπάνες πιστοποίησης και κατοχύρωσης δικαιωμάτων χρήσης, καθώς και δαπάνες για τη μεταφορά τεχνογνωσίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και αδειών εκμετάλλευσης.»

Άρθρο 68

Η παρ. 6 του άρθρου 19 του Ν. 4146/2013 (Α' 90) αντικαθίσταται ως εξής:

«6. σε επενδυτικά σχέδια για ΑΠΕ, που δεν ανήκουν στους υδροηλεκτρικούς και υβριδικούς σταθμούς, στα αντλησιοταμιευτικά συστήματα ενέργειας και στις μονάδες παραγωγής ενέργειας από βιομάζα και βιοαέριο και που θα υποβληθούν μετά την 1η Ιανουαρίου 2014 παρέχονται μόνο φορολογικά κίνητρα».

Εναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης του Ν. 4146/2013.

Άρθρο 69

Η παρ. 8 του άρθρου 76 του Ν. 4146/2013 δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις αναγκαστικών απαλλοτριώσεων που έχουν κηρυχθεί ή πρόκειται να κηρυχθούν είτε για ανάγκες εκμετάλλευσης λιγνιτικών κοιτασμάτων από τη Δ.Ε.Η. Α.Ε. ή διάδοχο αυτής ή κάθε συνδεδεμένο με αυτήν πρόσωπο, στις περιοχές που αναφέρονται στις διατάξεις του άρθρου 20 του Ν. 2446/1996, είτε για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 28 του Ν. 3937/2011.

Άρθρο 70

Η παρ. 4 του άρθρου 5 του Ν. 4146/2013 (Α' 90), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3894/2010, όπως ισχύει, ακίνητα που ανήκουν στα νομικά πρόσωπα της παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 590/1977 (Α' 146), καθώς και σε λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου της Εκκλησίας της Ελλάδος

→ ρέας πραγματοποίησης της επένδυσης, κατά την έννοια του παρόντος νόμου, δύναται να είναι και η Εκκλησία της Ελλάδος, ενεργούσα δια της Εκκλησιαστικής Κεντρικής Υπηρεσίας Οικονομικών (ΕΚΥΟ) ή η Εκκλησία της Κρήτης ή οι Μητροπόλεις Δωδεκανήσου στα όρια της αρμοδιότητάς τους.»

Άρθρο 71 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν άλλως ορίζεται σε επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 28 Μαΐου 2013

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 29 Μαΐου 2013

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ